

Briuselis, 2018 05 02
COM(2018) 321 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ
TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ
KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI**

Šiuolaikiškas biudžetas Sąjungai, kuri apsaugo, suteikia galių ir gina.

2021–2027 m. daugiametė finansinė programa

{SWD(2018) 171 final}

1. NAUJAS ŠIUOLAIKIŠKAS BIUDŽETAS 27 VALSTYBIŲ NARIŲ SĄJUNGAI

Kartą per septynerius metus Europos Sąjunga sprendžia dėl būsimo ilgalaikio biudžeto – daugiamečių finansinės programos. Kitas toks biudžetas, pradėsimas vykdyti 2021 m. sausio 1 d., bus pirmas biudžetas 27 valstybių narių Sąjungai.

Tai lemiamas momentas mūsų Sąjungai. Tai proga valstybėms narėms ir Europos institucijoms susivienyti dėl aiškos Europos ateities vizijos. Metas nedviprasmiškai parodyti, kad Sąjunga pasirengusi savo žodžius įrodyti mūsų bendrai vizijai įgyvendinti reikalingais darbais. Šiuolaikiškas kryptingas ES biudžetas padės toliau įgyvendinti konstruktyvią darbotvarkę, išdėstytą Jeano-Claude'o Junckerio pranešime apie Sąjungos padėtį¹ Europos Parlamentui 2016 m. rugsėjo 14 d. ir 27 valstybių narių vadovų patvirtintą 2016 m. rugsėjo 16 d. Bratislavoje ir 2017 m. kovo 25 d. Romos deklaracijoje. Šiuolaikiškas kryptingas biudžetas padės Sąjungai svarbiems dalykams skirti daug dėmesio, ne tokiems svarbiems – mažiau, kaip buvo sutarta Romoje

Derybos dėl kitos daugiamečių finansinės programos prasideda dinamišku, bet sykiu didelių iššūkių kupinu momentu. Sąjunga ryžtingai reagavo kilus finansų ir ekonomikos krizei, kad padėtų tvirtą tvaraus atsigavimo pamatą. Ekonomika dabar auga, joje kuriamos darbo vietos. Sąjunga vis labiau stengiasi veiksmingai ir sąžiningai pasiekti rezultatų tose srityse, kurios iš tikrųjų svarbios piliečių kasdieniame gyvenime, – ir tai daro visų Sąjungos valstybių narių piliečių labui. Pirmininko J.-C. Junckerio raginamas įveikti susiskaldymą ir Sąjungą labiau suvienyti, sustiprinti, padaryti ją demokratiškesnę² turėtų atsispindėti ir sudarant naują biudžetą.

Artimiausiais mėnesiais padaryti pasirinkimai lems tai, kuo taps Sąjunga ateinančiais dešimtmečiais. Sprendimai lems labai daug. Technologiniai ir demografiniai pokyčiai atneša permainų į mūsų ekonomiką ir visuomenę. Klimato kaita ir riboti ištekliai verčia mus rūpestingai ieškoti, kaip galime užtikrinti savo gyvensenos tvarumą. Nedarbas, ypač jaunimo, daugelyje Europos vietų vis dar didelis. Naujoms saugumo grėsmėms reikia naujų atsakymų. Karo ir teroro Europos kaimynystėje sukelta pabėgėlių krizė parodė, kad turime sustiprinti pajėgumą valdyti migracijos spaudimą ir reaguoti į pamatines jo priežastis. Didėja geopolitinis nestabilumas, išbandomos vertybės ir demokratiniai principai, kuriais pagrįsta mūsų Sąjunga.

Pasiūlymai, kuriuos dėl 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos šiandien teikia Komisija, padės pasinaudoti tomis progomis ir pasitikti tuos iššūkius. Tie pasiūlymai yra atvirų ir įtraukių diskusijų vaisius. Būsimo ES biudžeto galimybės išdėstytos 2018 m. vasario 14 d. Komisijos komunikate³. Komisija dėmesingai klausė Europos Parlamento⁴, valstybių narių, nacionalinių parlamentų, ES finansavimo gavėjų ir kitų suinteresuotųjų subjektų. Per šiemet surengtas atviras viešas konsultacijas sulaukta daugiau kaip 11 000 atsakymų.

Komisija siūlo naują šiuolaikišką ilgalaikį biudžetą, glaudžiai susietą su 27 valstybių narių Sąjungos politiniais prioritetais. Siūlomame biudžete derinant naujas priemones su šiuolaikiškomis programomis siekiama veiksmingai įgyvendinti Sąjungos prioritetus ir pasitikti naujus iššūkius. Pasiūlymuose taip pat parodyta, kaip galima būtų supaprastinti ir

¹ Pranešimas apie Sąjungos padėtį 2016 m. „Geresnės Europos kūrimas. Europa, kuri apsaugo, įgalina ir gina“.

² Pranešimas apie Sąjungos padėtį 2017 m. „Pasigaukime būrėmis vėją“.

³ COM(2018) 98.

⁴ 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento rezoliucijos „Kita daugiamečių finansinė programa: Parlamento pozicijos dėl daugiamečių finansinės programos po 2020 m. rengimas“ (2017/2052(INI)) ir dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos reformos (2017/2053(INI)).

pertvarkyti biudžeto finansavimą siekiant glaudesnių sąsajų su politiniais prioritetais. Šie pasiūlymai parengti taip, kad padarytų neprilygstamą poveikį kuriant klestinčią, saugią ir darnią Europą: jie skirti sritims, kuriose Sąjunga gali nuveikti daugiausiai.

Kiekvienoje srityje Komisija siūlo tokio lygio finansavimą, kokio reikės norint įvykdyti mūsų bendrus užmojus. Teisiniai pasiūlymai dėl atskirų būsimų finansinių programų bus pateikti artimiausiomis savaitėmis.

Be to, pasiūlymuose realistiškai ir išlaikant pusiausvyrą atsižvelgta į Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES pasekmes biudžetui. Didelį įnašą į ES biudžetą teikiančios valstybės narės pasitraukimas turės įtakos finansams, ir būsimoje finansinėje programoje reikia į tai atsižvelgti. Norint išlaikyti mūsų užmojus atitinkantį paramos mastą visose prioritetinėse srityse, reikės papildomų valstybių narių įnašų, laikantis sąžiningumo ir pusiausvyros principų. Lygiagrečiai būtina dėti visas pastangas, kad ES biudžetas būtų veiksmingesnis. Komisija siūlo taupyti kai kuriose pagrindinėse išlaidų srityse ir reformuoti visą biudžetą, kad jis taptų racialesnis ir kiekvienas euras būtų išleistas kuo naudingiau.

Europa dalyvauja didžiausioje per daugelį metų diskusijoje dėl jos ateities. Ji prasidėjo Komisijai 2017 m. kovo 1 d. paskelbus baltąją knygą dėl Europos ateities⁵ ir baigsis neoficialiame vadovų susitikime Sibiu (Rumunija) 2019 m. gegužės 9 d. Likus kelioms savaitėms iki Europos rinkimų, 27 valstybių narių ir Europos Parlamento vadovams bus proga parodyti, kokios Europos jie nori, ir suteikti Sąjungai priemonių tai pasiekti. Esminė iki to laiko padaryta pažanga būsimo ilgalaikio biudžeto klausimu aiškiai parodys ryžtą ir nusiteikimą kartu eiti į priekį.

2019-ieji taps nauja 27 nares turinčios mūsų Sąjungos pradžia. Turime tam pasirengti. Laiko patvirtinti naują sistemą ir užtikrinti, kad naujomis parengtomis programomis ES piliečiai ir įmonės gali naudotis nuo pirmos dienos, nėra daug. Naujas ES biudžetas bus paprastesnis, lankstesnis ir kryptingesnis. Tai klestėjimo, tvarumo⁶, solidarumo ir saugumo principais pagrįstas biudžetas. Biudžetas Sąjungai, kuri saugo, suteikia galių ir gina. Biudžetas, kuris vienija ir neskaldo. Biudžetas, kuriame santykis su visomis valstybėmis narėmis sąžiningas. Europos ateities biudžetas. Pradėti dirbti reikia dabar.

2. ES BIUDŽETO MODERNIZAVIMAS

ES biudžetas jau seniai yra labai svarbus augimo skatinančių investicijų šaltinis visoje Europoje. Net ir per krizes jis leisdavo Sąjungai palaikyti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą ir skatinti ilgalaikes inovacijas ir ekonominę reformą. Sukurtasis Europos strateginių investicijų fondas (Junckerio fondas) puikiai parodo, kaip pasinaudojant ES biudžetu lemtingu metu galima suteikti labai reikalingą postūmį atsigaunančiai Europos ekonomikai. ES biudžetas taip pat padėjo iš esmės spręsti daug kitų mums kilusių didelių uždavinių: nuo didelio masto migracijos srautų iki saugumo grėsmių ir klimato kaitos.

Pastarojo meto patirtis akivaizdžiai parodė keletą dabartinės programos spragų. Nepaisant tam tikrų patobulinimų ES biudžetas vis dar pernelyg nelankstus. Dėl lankstumo stokos Europa negalėjo pakankamai greitai ir efektyviai reaguoti į sparčias pasaulio permainas. Sudėtingos ir prieštaringos finansavimo taisyklės apsunkina galimybes gauti ES finansavimą ir nukreipia dėmesio nuo to, kas tikrai svarbu: pasiekti rezultatų vietoje. Lėšos paskirstytos pernelyg

⁵ COM(2017) 2025.

⁶ Metų pabaigoje Komisija priims diskusijoms skirtą dokumentą „Darnios Europos kūrimas iki 2030 siekiant JT darnaus vystymosi tikslų, be kita ko, įgyvendinant Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos“, kuriame svarstys galimybes, kaip darnaus vystymosi tikslus labiau integruoti į ES politikos formavimo procesą.

dideliam skaičiui biudžetui priklausančių ir nepriklausančių programų ir priemonių. Galima labiau modernizuoti ir supaprastinti dvi didžiausias biudžeto sritis – bendrą žemės ūkio politiką ir sanglaudos politiką. Siekiant užmojus paversti tikrove daugeliui naujų saugančios, galių suteikiančios ir ginančios Sąjungos prioritetų reikia naujų pritaikytų priemonių.

Pagrindinė per plačias konsultacijas Komisijos išgirsta mintis nuskambėjo aiškiai ir garsiai: vieningesnei, stipresnei ir demokratiškesnei Europai reikia naujo šiuolaikiško biudžeto. Ir jai reikia naujo požiūrio į tai, kaip tas biudžetas gali būti naudingas žmonėms visoje Europoje. Išsami Komisijos **išlaidų peržiūra**⁷ padėjo nustatyti, kas praeityje veikė gerai ir kas turėtų būti išsaugota kitame biudžete. Tačiau ją atliekant nustatyta, ką reikia pertvarkyti siekiant visapusiškai išnaudoti ES biudžeto galimybes. Remdamasi šiuo vertinimu, Komisija siūlo šiuolaikišką sistemą ir naujų bei pertvarkytų programų kompleksą, pagrįstą tokiais principais:

- ▶ **Daugiau dėmesio Europos pridėtinei vertei.** Palyginti su Europos ekonomikos dydžiu ir nacionaliniais biudžetais, ES biudžetas yra kuklus. Todėl labai svarbu investuoti jo lėšas tose srityse, kuriose Sąjunga gali pasiūlyti realią Europos pridėtinę vertę, papildančią nacionalinio lygmens viešųjų išlaidų vertę. Sujungus išteklius galima pasiekti rezultatų, kurie pavieniui veikiančioms valstybėms narėms nepasiekiami⁸. Pavyzdžiui, pažangiausi mokslinių tyrimų projektai, į kuriuos įsitraukia geriausi mokslininkai iš visos Europos, arba parama jaunimui ir smulkiesiems verslininkams, kad jie galėtų pasinaudoti visomis bendrosios rinkos ir skaitmeninės ekonomikos teikiamomis galimybėmis. Kiti pavyzdžiai, kaip sutelkti ištekliai padeda mums nuveikti daugiau, – tai pagrindinių strateginių investicijų pritraukimas. Šios investicijos lems būsimą Europos klestėjimą ir pirmavimą siekiant pasaulinių darnaus vystymosi tikslų. Tas pats pasakytina ir apie Sąjungos parengimą piliečių gynybai ir apsaugai sparčiai besikeičiančiame pasaulyje, kur daugelis aktualiausių problemų peržengia valstybių sienas.
- ▶ **Racionalusis ir skaidresnis biudžetas.** Komisija siūlo nuoseklesnę, kryptingesnę ir skaidresnę sistemą. Biudžeto struktūra bus aiškesnė ir labiau priderinta prie prioritetų. Komisija siūlo daugiau kaip trečdaliu sumažinti programų skaičių, pavyzdžiui, išsklaidytus finansavimo šaltinius sujungiant į naujas integruotas programas ir radikaliai supaprastinant finansinių priemonių naudojimo tvarką.
- ▶ **Mažiau biurokratizmo naudos gavėjams.** Komisija siūlo padidinti taisyklių nuoseklumą – taikyti bendrą taisyklių sąvadą⁹. Tai smarkiai sumažins administracinę naštą naudos gavėjams ir valdymo institucijoms, bus lengviau dalyvauti ES programose ir paspartės įgyvendinimas, atsiras geresnės sąlygos skirtingų programų ir priemonių sąveikai siekiant padidinti ES biudžeto poveikį. Be to, Komisija pasiūlys supaprastinti ir racionalizuoti valstybės pagalbos taisykles, kad ES biudžeto priemonės būtų lengviau susieti su nacionaliniu finansavimu.
- ▶ **Lankstesnis, lengviau pritaikomas biudžetas.** Nestabilioje geopolitinėje aplinkoje Europa turi būti pajėgi į nenumatytus poreikius reaguoti sparčiai ir veiksmingai. Komisija siūlo pasinaudoti esamais mechanizmais ir padaryti biudžetą lengviau pritaikomą. Tam, be kita ko, reikia didinti lankstumą programose ir tarp jų, stiprinti krizių valdymo priemones ir sukurti naują Sąjungos rezervą, skirtą reaguoti į nenumatytus įvykius ir ekstremaliąsias situacijas tokiose srityse kaip saugumas ir migracija.

⁷ Žr. Tarnybų darbinį dokumentą SWD (2018) 171.

⁸ Taip pat žr. SWD (2018) 171, p. 7.

⁹ Kaip rekomendavo Aukšto lygio nepriklausomų ekspertų grupė supaprastinimo Europos struktūrinių ir investicijų fondų paramos gavėjams stebėsenos klausimais, Europos Audito Rūmai, Regionų komitetas ir Europos Parlamentas.

► **Biudžetas, kuriuo pasiekiami rezultatai.** ES biudžetas gali būti laikytinas sėkmingu tik tada, kai užtikrina apčiuopiamus rezultatus vietoje. Komisija siūlo visose programose labiau susitelkti į veiklos rezultatus, be kita ko, nustatyti aiškesnius tikslus ir palikti mažiau, bet kokybiškesnių veiklos rezultatų rodiklių. Tada bus lengviau stebėti ir vertinti rezultatus – ir prireikus atlikti pakeitimus.

Būsimų programų struktūra tėra pirmas žingsnis. Realus išbandymas: ar programos duos vaisių vietoje? Todėl ypatingą prioritetą reikia teikti **veiksmingam ir efektyviam** būsimam ciklo programų **įgyvendinimui**. Už tai kartu atsakinga Komisija, valstybės narės, regioninės valdžios institucijos ir visi valdant ES biudžetą dalyvaujantys subjektai.

Taip pat labai svarbu stiprinti sąsajas tarp ES finansavimo ir **pagarbos teisinės valstybės principui**. ES yra teisinės valstybės principu pagrįsta bendrija, o tai reiškia, be kita ko, kad nepriklausomiems nacionalinio ir ES lygmens teismams pavesta prižiūrėti, kaip laikomasi mūsų bendrai sutartų taisyklių ir reglamentų ir kaip jie įgyvendinami visose valstybėse narėse. Pagarba teisinės valstybės principui yra esminė patikimo finansų valdymo ir veiksmingo finansavimo iš ES prielaida. Todėl Komisija siūlo naują ES biudžeto apsaugos nuo finansinės rizikos, susijusios su visuotiniais teisinės valstybės principo taikymo trūkumais, mechanizmą

ES BIUDŽETAS IR TEISINĖ VALSTYBĖ

Pagal dabartines taisykles visos valstybės narės ir naudos gavėjai privalo parodyti, kad finansų valdymo reglamentavimo sistema yra patikima, laikomasi atitinkamų ES taisyklių ir sukurti reikiami administraciniai ir instituciniai pajėgumai. Dabartinėje daugiametėje finansinėje programoje taip pat yra nuostatų, kuriomis užtikrinama, kad ES finansavimo veiksmingumo nemažintų nepatikima ekonominė ir fiskalinė politika.

Todėl Komisija dabar siūlo **labiau saugoti ES biudžetą nuo finansinės rizikos, kylančios dėl visuotinių teisinės valstybės principo taikymo trūkumų valstybėse narėse**. Jei tokie trūkumai trukdo vykdyti patikimą finansų valdymą ar Sąjungos finansinių interesų apsaugą arba kelia tokią grėsmę, reikia turėti galimybę padaryti išvadas dėl pasekmių ES finansavimui. Bet kokia pagal šią naują procedūrą priimta priemonė turės būti proporcinga visuotinių teisinės valstybės principo taikymo trūkumų pobūdžiui, sunkumui ir mastui. Ji nekeistų atitinkamų valstybių narių įsipareigojimų naudos gavėjų atžvilgiu.

Sprendimą, ar visuotiniai teisinės valstybės principo taikymo trūkumai turi įtakos ES finansiniams interesams, pasiūlys Komisija ir priims Taryba taikydama atvirkštinės kvalifikuotos daugumos taisyklę¹⁰. Ji atsižvelgs į atitinkamą informaciją, tokią kaip Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai, Europos Audito Rūmų ataskaitos ir atitinkamų tarptautinių organizacijų išvados. Pirmiau, nei bus priimtas bet koks sprendimas, atitinkama valstybė narė turės galimybę išdėstyti savo argumentus.

¹⁰ Pagal atvirkštinės kvalifikuotos daugumos taisyklę Komisijos pasiūlymas laikomas Tarybos priimtu, jeigu pastaroji kvalifikuota balsų dauguma nenuspręs Komisijos pasiūlymo atmesti.

3. EUROPOS PRIORITETŲ BIUDŽETAS

Būsimas ilgalaikis biudžetas – Sąjungos prioritetų biudžetas. Komisijos pasiūlymais ES biudžeto struktūra ir programos bus visiškai suderintos su konstruktyvia Sąjungos po 2020 m. darbotvarke, sutarta Bratislavoje ir Romoje. Nauja būsimos daugiametės finansinės programos struktūra daug aiškiau parodys ES biudžeto paskirtį ir tai, kuo naudingos atskiros jo dalys. Ji taip pat bus lanksti tiek, kiek reikia norint reaguoti į kintančius poreikius.

Programos bus suskirstytos pagal pagrindinius teminius išlaidų prioritetus. Pastarieji atitiks formalios biudžeto struktūros išlaidų kategorijas. Kiekvieno prioriteto programos bus sutelktos į politikos grupes, kurias atspindės metinio biudžeto išlaidų antraštinės dalys. Todėl bus daug aiškiau, kaip jos padeda siekti politikos tikslų.

Praktiškai formali biudžeto struktūra nėra labai iškalbinga. Daug Sąjungos prioritetų sudėtingi ir įvairialypiai. Viena programa nebūtų įmanoma atsižvelgti į kiekvieną aspektą. Komisija siūlo jungti daugelio programų investicijas siekiant spręsti pagrindinius kompleksinius prioritetus, tokius kaip skaitmeninė ekonomika, tvarumas, saugumas, migracija, žmogiškasis kapitalas ir įgūdžiai, parama smulkiąjam verslui ir inovacijos. Komisija siūlo būsimoje sistemoje šias sąveikas supaprastinti ir taip nuosekliai spręsti Europos uždavinius. Tolesniuose skirsniuose išdėstomos pagrindinės kiekvieno išlaidų prioriteto reformos ir programos.

Atskirų programų tikslai, modelis ir Europos pridėtinė vertė išsamiau aprašyti šio komunikato priede.

**Naujoji 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa:
šiuolaikiškas biudžetas Sąjungai, kuri apsaugo, suteikia galių ir gina**

**I. BENDROJI RINKA,
INOVACIJOS IR SKAITMENINĖ
EKONOMIKA**

1. Moksliniai tyrimai ir inovacijos

- „Europos horizontas“
- Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programa
- Tarptautinis termobranduolinis eksperimentinis reaktorius (ITER)

2. Europos strateginės investicijos

- Fondas „InvestEU“
- Europos infrastruktūros tinklų priemonė
- Skaitmeninės Europos programa (įskaitant kibernetinio saugumo aspektą)

3. Bendroji rinka

- Bendrosios rinkos programa (įskaitant Mažųjų ir vidutinių įmonių konkurencingumo programą (COSME), maisto saugos, statistikos, konkurencingumo ir administracinio bendradarbiavimo aspektus)
- ES kovos su sukčiavimu programa
- Bendradarbiavimo mokesčių klausimais programa (FISCALIS)
- Bendradarbiavimo muitinių klausimais programa (CUSTOMS)

4 Kosmosas

- Europos kosmoso programa

II. SANGLAUDA IR VERTYBĖS

5. Regionų vystymasis ir sanglauda

- Europos regioninės plėtros fondas
- Sanglaudos fondas
- Parama Kipro turkų bendruomenei

6. Ekonominė ir pinigų sąjunga

- Struktūrinių reformų rėmimo programa, įskaitant reformų įgyvendinimo priemonę ir konvergencijos priemonę
- Euro apsauga nuo klastojimo

7. Investavimas į žmones, socialinę sanglaudą ir vertybes

- „Europos socialinis fondas+“ (įskaitant migrantų integraciją ir sveikatos priežiūrą)
- „Erasmus+“
- Europos solidarumo korpusas
- Kultūra, teisės ir vertybės
- Kūrybiška Europa (įskaitant programą „Media“)

**III. GAMTOS IŠTEKLIAI IR
APLINKA**

8. Žemės ūkis ir jūros politika

- Europos žemės ūkio garantijų fondas
- Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai
- Europos jūrų ir žuvininkystės fondas

9. Aplinkos ir klimato politika

- Aplinkos ir klimato politikos programa (LIFE)

**IV. MIGRACIJA IR SIENŲ
VALDYMAS**

10. Migracija

- Prieglobsčio ir migracijos fondas

11. Sienu valdymas

- Integruoto sienų valdymo fondas

V. SAUGUMAS IR GYNYBA

12. Saugumas

- Vidaus saugumo fondas
- Atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimas (Lietuva)
- Branduolinė sauga ir atominės elektrinės veiklos nutraukimas (be kita ko, Bulgarijoje ir Slovakijoje)

13. Gynyba

- Europos gynybos fondas
- Europos infrastruktūros tinklų priemonė (Karinis mobilumas)

14. Reagavimas į krizes

- Sąjungos civilinės saugos mechanizmas („rescEU“)

**VI. KAIMYBINĖS ŠALYS
IR PASAULIS**

15. Išorės veiksmai*

- Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė (įskaitant migracijos išorės aspektus)
- Humanitarinė pagalba
- Bendra užsienio ir saugumo politika
- Užjūrio šalys ir teritorijos (įskaitant Grenlandiją)

16. Pasirengimo narystei pagalba

- Pasirengimo narystei pagalba

**VII. EUROPOS VIEŠASIS
ADMINISTRAVIMAS**

17. Europos viešasis administravimas

- Administracinės išlaidos, pensijos ir Europos mokyklos

**PRIMONĖS, NEĮTRAUKTOS
APSKAIČIUOJANT DFP
VIRŠUTINES RIBAS**

- Neatidėliotinos pagalbos rezervas
- ES solidarumo fondas
- Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas
- Lankstumo priemonė
- Europos investicijų stabilizavimo funkcija

*Europos taikos priemonė tai į biudžetą neįtraukta priemonė, nepriklausanti daugiamečiai finansinei programai.

I. BENDROJI RINKA, INOVACIJOS IR SKAITMENINĖ EKONOMIKA

Investicijos į

- ▶ mokslinius tyrimus ir inovacijas
- ▶ pagrindinę strateginę infrastruktūrą
- ▶ bendrosios rinkos stiprinimą
- ▶ strateginius kosmoso projektus

Būsima Europos gerovė priklauso nuo investavimo sprendimų, kuriuos priimame šiandien. ES biudžetas jau seniai yra labai svarbus investicijų šaltinis visoje Europoje. Dabar aktyviau investuodami į tokias sritis kaip moksliniai tyrimai, strateginė infrastruktūra, skaitmeninė transformacija ir bendroji rinka, sudarysime geras sąlygas būsimam ekonomikos augimui ir spręsimė bendrus uždavinius, pavyzdžiui, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir demografinių pokyčių.

Nauja Europos mokslinių tyrimų programa „**Europos horizontas**“ padės Europai likti pasaulio mokslinių tyrimų ir inovacijų pirmūne. Kaip nurodyta Pascalio Lamy vadovautos aukšto lygio darbo grupės ataskaitoje¹¹, investicijos į mokslinius tyrimus leis Europai konkuruoti su kitomis išsivysčiusios ir besivystančios ekonomikos šalimis, užtikrinti būsimą klestėjimą savo piliečiams ir išsaugoti unikalų socialinį modelį. Naujai programai bus pasinaudota programos „Horizontas 2020“ sėkmė. Ji toliau skatins mokslinių tyrimų kompetenciją ir skatins labiau susitelkti į inovacijas, pavyzdžiui, plėtoti prototipus, nematerialųjį turtą, žinias ir technologijų perdavimą. Nauja **Europos inovacijų taryba** vieno langelio principu bendraus su didelio potencialo ir radikalių inovacijų kūrėjais, siekdama išvesti Europą į pirmąją rinkas formuojančių inovacijų lygos vietą.

Atsižvelgdama į Europos strateginių investicijų fondo sėkmę pritraukiant privačias investicijas visoje Europoje, Komisija siūlo sukurti naują visiškai integruotą investicijų fondą „**InvestEU**“. Šitaip, pasinaudojant palyginti nedideliais viešaisiais ištekliais, galima sutelkti didelius privačiuosius išteklius labai reikalingoms investicijoms. Pasitelkusi siekti rezultatų padedančią pagrindinį įgyvendinančiąją partnerę – Europos investicijų banko grupę – ir kitus partnerius, tokius kaip nacionaliniai skatinamojo finansavimo bankai, „InvestEU“ sujungs visas Europos Sąjungoje centralizuotai valdomas finansines priemones į vieną bendrą racionalią struktūrą. Dėl šio naujo požiūrio bus išvengta dubliavimosi, gauti finansavimą taps paprasčiau ir sumažės administracinė našta. Tikimasi, kad gavęs 15,2 mlrd. EUR¹² ES biudžeto įnašą, „InvestEU“ visoje Europoje sutelks daugiau kaip 650 mlrd. EUR papildomų investicijų.

Tarpvalstybinė infrastruktūra yra bendrosios rinkos arterijos, padedančios prekėms, paslaugoms, įmonėms ir piliečiams laisvai judėti per sienas. Reformavusi **Europos infrastruktūros tinklų priemonę**, Sąjunga toliau investuos į transeuropinius transporto, skaitmeninius ir energetikos tinklus. Būsima programa geriau išnaudos transporto, skaitmeninės ir energetikos infrastruktūros sinergiją, pavyzdžiui, plėtojant bendrajai

¹¹ Žr. nepriklausomos aukšto lygio grupės ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programų poveikio didinimo klausimams ataskaitą „Investing in the European Future we want“ („Investicijos į tokią Europos ateitį, kokios norime“).

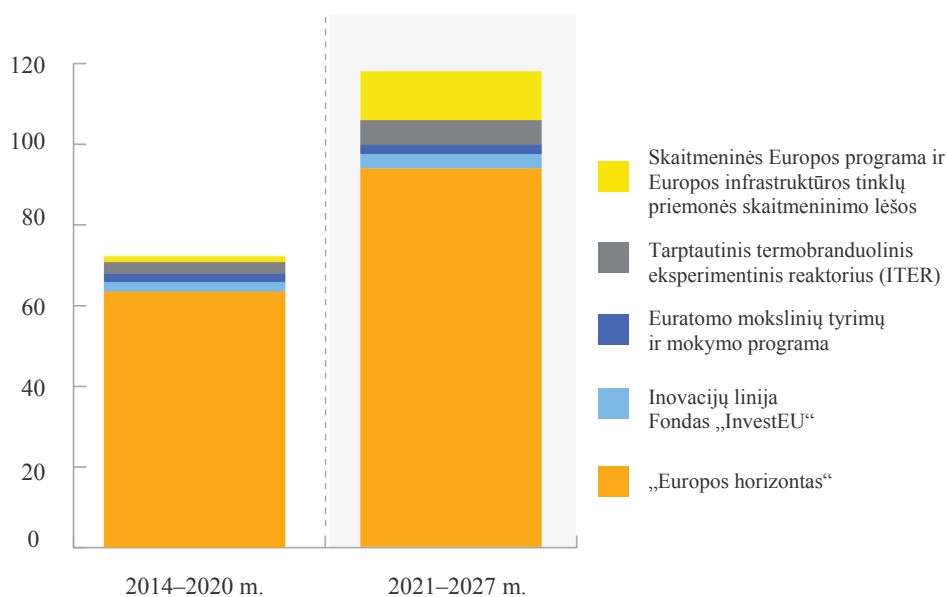
¹² Jei nenurodyta kitaip, šiame komunikate pateiktos sumos dabartinėmis kainomis. Skaičiai nurodyti dabartinėmis kainomis, atsižvelgus į infliacijos poveikį. Jie apskaičiuoti koreguojant pagal 2 proc. metinės infliacijos rodiklį.

skaitmeninei rinkai ir energetikos sąjungai naudingą alternatyviųjų degalų infrastruktūrą arba tvarius pažangiuosius elektros energijos tinklus. Atsižvelgiant į sėkmingą šio programavimo laikotarpio modelį, dalis sanglaudos fondui skirtų lėšų (11,3 mlrd. EUR) bus perskirta Europos infrastruktūros tinklų priemonei transporto projektams, kuriais kuriama didelė Europos pridėtinė vertė.

Siekiant pašalinti dabartinį skaitmeninių investicijų deficitą, Komisija siūlo sukurti naują **Skaitmeninės Europos programą**, kuri suteiktų pavidalą Europos visuomenės ir ekonomikos skaitmeninei transformacijai ir prie jos prisidėtų. Dėl technologinių permainų ir skaitmeninimo keičiasi mūsų pramonės sektoriai, visuomenė, darbo vietos ir karjera, taip pat švietimo ir gerovės sistemos. Naujoji programa remia strateginius projektus tokiose perspektyviose srityse kaip dirbtinis intelektas, superkompiuteriai, kibernetinis saugumas ar pramonės skaitmeninimas ir užtikrins investicijas į skaitmeninius įgūdžius, taip padėdama baigti kurti bendrąją skaitmeninę rinką – vieną svarbiausių Sąjungos prioritetų. Komisija kitoje finansinėje programoje siūlo bendrai 64 proc. padidinti tiesiogiai valdomas mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo investicijas. Šias investicijas papildys Europos struktūrinių ir investicijų fondų remiami mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo projektai.

Investicijos į ateitį

mlrd. EUR, dabartinėmis kainomis

Pastaba: Palyginti su 27 ES valstybių narių 2014–2020 m. daugiamete finansine programa (įvertis)

Šaltinis: Europos Komisija

Į visiškai integruotą **kosmoso programą** bus sutelkta visa mūsų veikla šiame itin strategiškai svarbiame sektoriuje. Šia programa bus sukurta darni sistema būsimoms investicijoms, ji bus matomesnė ir lankstesnė. Pagerinus veiksmingumą, bus lengviau sukurti naujas kosmoso technologijomis pagrįstas paslaugas, kurios bus naudingos visiems ES piliečiams. ES biudžeto lėšomis toliau bus finansuojamas Europos įnašas **Tarptautinio termobranduolinio eksperimentinio reaktoriaus (ITER)** projekto plėtrai siekiant ateičiai sukurti perspektyvų saugios ir netaršios energijos šaltinį.

Komisija taip pat siūlo naują atskirą programą, kuri padėtų sklandžiai veikti **bendrajai rinkai** – didžiausiam Europos turtui, skatinančiam augimą globalizuotose rinkose ir padedančiam plėtoti **kapitalo rinkų sąjungą**. Atsižvelgdama į dabartinės Mažųjų ir vidutinių įmonių konkurencingumo programos (COSME) sėkmę, Komisija siūlo didinti paramą mažosioms įmonėms, mūsų ekonomikos varikliui, kad jos augtų ir plėstųsi į kitas šalis. Naujoji programa padės įmonėms ir vartotojams geriau išnaudoti bendrosios rinkos galimybes: bus kuriamos informavimo priemonės, rengiami standartai ir remiamas administravimo įstaigų bendradarbiavimas.

Komisija siūlo atnaujinti ir papildyti programą **CUSTOMS**, kad būtų remiamas tolesnis šiemet 50-ies metų sukaktį mininčios muitų sąjungos skaitmeninimas ir modernizavimas. Be to, programa **FISCALIS** padės glaudžiau bendradarbiauti mokesčių administratoriams, be kita ko, prisidės prie bendrų pastangų kovoti su mokesčių slėpimu ir vengimu.

II. SANGLAUDA IR VERTYBĖS

Investicijos į

- ▶ regionų vystymąsi ir sanglaudą
- ▶ ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimą
- ▶ žmones, socialinę sanglaudą ir vertybes

Ekonominės ir socialinės sąlygos gerėja visoje Europoje ir užimtumas daugelyje Sąjungos dalių yra didelis. Tačiau kai kuriose Europos vietose dar juntamos ekonomikos krizės pasekmės. Kai kurie regionai dar labiau atsiliko, iš dalies dėl globalizacijos ir skaitmeninės transformacijos. Sąjungoje toliau išlieka didelė nelygybė ir visuomenėms kyla naujų iššūkių. ES biudžetui tenka labai svarbi funkcija – prisidėti prie tvaraus ekonomikos augimo ir socialinės sanglaudos, remti bendrų vertybių sklaidą ir stiprinti priklausomybės Europos Sąjungai jausmą.

Komisija siūlo modernizuoti ir sustiprinti **sanglaudos politiką**¹³. Naudojamas kartu su kitomis programomis, fondas toliau teiks esminę paramą Europos valstybėms narėms ir regionams. Tuo siekiama skatinti konvergenciją, padėti mažinti ekonominę socialinę ir teritorinę nelygybę valstybėse narėse ir visoje Europoje, taip pat prisidėti prie Bratislavoje ir Romoje sutartų politinių prioritetų įgyvendinimo.

Sanglaudos politikai teks vis didesnė paramos valstybėse narėse vykdomam ekonominių reformų procesui funkcija. Komisija siūlo **stipriau susieti ES biudžetą ir** ekonominės politikos koordinavimo **Europos semestrą**, per kurį atsižvelgiama į regioninius ypatumus. Komisija kartu su metinėms konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis siūlys specialias su investicijomis susijusias gaires. Abu dokumentai bus skelbiami neprasidėjus programavimo procesui, o laikotarpio viduryje bus pateiktos aiškos veiksmų gairės investicijoms į klestinčią ateitį lemiančias reformas.

Ekonominės ir socialinės sąlygos smarkiai skiriasi, nelygu regionas. Daugelyje sričių konvergencija pastebimai didėja, tačiau kai kurie regionai pastaraisiais metais faktiškai atsiliko, netgi santykinai turtingesnėse šalyse. Į šią raidą reikėtų atsižvelgti sanglaudos

¹³ Sanglaudos politika įgyvendinama trijų pagrindinių fondų – Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo – lėšomis.

politikoje siekiant, kad nė vienas regionas nebūtų paliktas nuošalėje. **Skirstant lėšas svarbiausiu kriterijumi liks santykinis bendrasis vidaus produktas vienam gyventojui**, nes pagrindinis sanglaudos politikos tikslas yra ir bus padėti ekonomiškai ar struktūriškai atsiliekančioms valstybėms narėms ir regionams pasivyti likusią ES dalį. Taip pat bus atsižvelgta į kitus veiksnius, tokius kaip nedarbas, ypač jaunimo nedarbas, klimato kaita ir migrantų priėmimas ir (arba) integravimas. Be to, Komisija siūlo padidinti nacionalinio bendro finansavimo procentinį dydį, kad būtų labiau atsižvelgta į nūdienos ekonomines realijas. Tai bus naudinga tuo, kad išaugs nacionalinio lygmens atsakomybė, bus palaikomi didesni investicijų mastai ir pagerės jų kokybė. Bus tinkamai atsižvelgta į atokiausių regionų ir retai apgyvendintų vietovių ypatumus.

Nauja teisinė sistema taip pat padės užtikrinti veiksmingesnes sąsajas su kitomis ES programomis. Pavyzdžiui, valstybės narės galės perkelti dalį joms numatytų lėšų į fondą „InvestEU“, kad galėtų pasinaudoti ES biudžeto teikiama garantija. Jos taip pat galės finansuoti programos „**Europos horizontas**“ pažangumo ženklų pažymėtus projektus, t. y. tarptautinio lygio kokybės projektus savo regionuose. Tai padės užtikrinti gerą investicijų į infrastruktūrą koordinavimą su kitomis ES investicijomis svarbiose srityse, tokiose kaip moksliniai tyrimai ir inovacijos, skaitmeniniai tinklai, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, socialinė infrastruktūra ir įgūdžiai.

Kaip Komisija paskelbė 2017 m. gruodžio mėn.¹⁴, ES biudžeto ateitis neatsiejama nuo siekio visos Sąjungos labai sukurti stabilesnę ir veiksmingesnę **ekonominę ir pinigų sąjungą**. Pagal Sutartis ekonominei ir pinigų sąjungai priklauso visos ES valstybės narės, taip pat ir valstybės narės, kurioms taikoma nukrypti leidžianti nuostata ar atsisakymo dalyvauti nuostata, todėl visos jos dalyvauja Europos semestro procese. Pagal Sutartis, euras yra ES valiuta, o ekonominė konvergencija ir stabilumas yra visos Sąjungos tikslai. Todėl ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimo priemonės turi būti ne atskiros priemonės, bet dalis Sąjungos bendros finansinės struktūros.

ES BIUDŽETAS IR EKONOMINĖ IR PINIGŲ SĄJUNGA

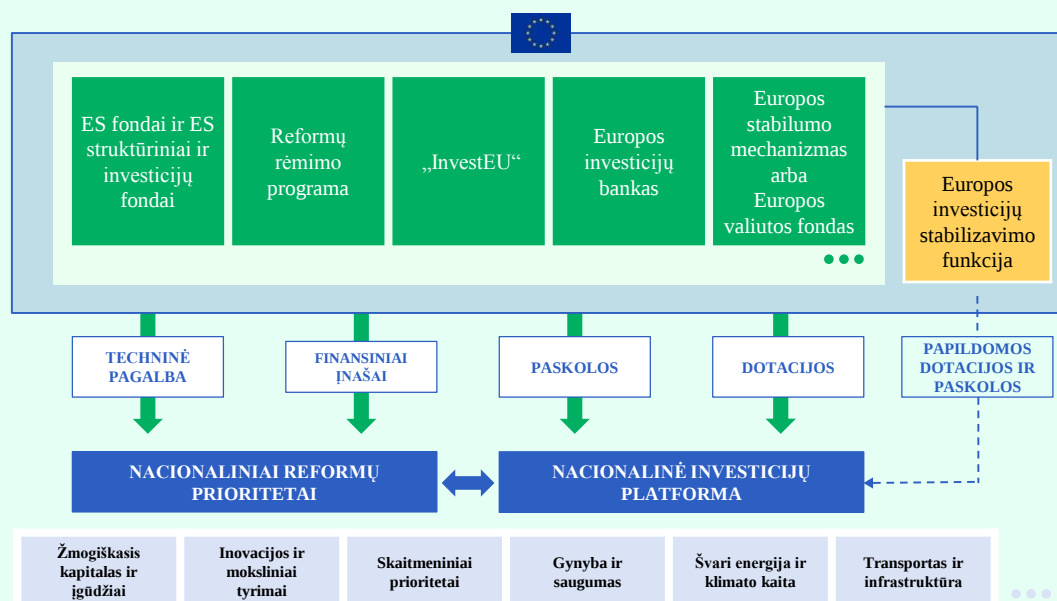
Stabili euro zona yra visos Sąjungos finansinio stabilumo ir klestėjimo prielaida. Kaip paskelbta 2017 m. gruodžio 6 d. **Europos ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimo** dokumentų rinkinyje, Komisija Sąjungos sistemoje siūlo nustatyti naujas euro zonos stabilumui ir konvergencijai euro zonos kryptimi skirtas biudžeto priemones. Šios naujos priemonės papildys kitus ES fondus, įskaitant Europos struktūrinius ir investicijų fondus ir „InvestEU“: jos remia ekonominę konvergenciją, finansinį stabilumą, darbo vietų kūrimą ir investavimą.

Nauja solidi **Reformų rėmimo programa** teiks techninę ir finansinę paramą nacionalinio lygmens reformoms. Jai numatytas bendras 25 mlrd. EUR biudžetas. Ši nauja programa nebus būsimų Europos struktūrinių ir investicijų fondų dalis, bet juos papildys. Jos dalis bus **reformų įgyvendinimo priemonė**, pagal kurią bus teikiamos finansinės paskatos *visų* valstybių narių pagrindinėms reformoms, nustatytoms per Europos semestrą. Ji bus taikoma toms reformoms, kurios labiausiai padėtų sustiprinti šalies ekonomiką ir darytų papildomą teigiamą poveikį kitoms valstybėms narėms. Tai, pavyzdžiui, produktų ir darbo rinkų reformos, švietimo reformos, mokesčių reformos, kapitalo rinkų plėtrai skirtos reformos, verslo aplinkos gerinimo reformos, investicijų į žmogiškąjį kapitalą reformos ir viešojo administravimo reformos. Šioje naujoje programoje bus speciali **konvergencijos priemonė**, padėsianti euro zonai nepriklausančioms valstybėms narėms, kurios siekia įsivesti bendrą valiutą per kitos daugiametės finansinės programos laikotarpį. Konvergencijos priemonei numatytos asignuotos lėšos bus pervedamos reformų įgyvendinimo priemonei, jeigu iki 2023 m. pabaigos reikalavimus atitinkanti valstybė narė nesiims reikiamų veiksmų paramai pagal konvergencijos priemonę gauti. Dalyvavimas visose trijose reformų įgyvendinimo priemonės segmentuose bus savanoriškas, ir valstybės narės bus visiškai atsakingos už įvykdytas reformas.

¹⁴ COM(2017) 822.

Nauja **Europos investicijų stabilizavimo priemonė** papildys esamas nacionalinio ir Europos lygmens priemones, kad euro zonoje būtų absorbuoti dideli asimetriniai makroekonominiai sukrėtimai. Kaip parodė ankstesnės krizės, norint įveikti didelius asimetrinius sukrėtimus ir palaikyti investicijas, kurias dėl tų sukrėtimų dažnai tenka mažinti, nacionalinių automatinų stabilizavimo priemonių gali nepakakti. Papildant esamus mechanizmus, siūloma, kad ES biudžetas garantuotų kompensacines paskolas iki 30 mlrd. EUR. Paskolomis galės pasinaudoti valstybės narės, kurios atitinka griežtus patikimą fiskalinę ir ekonominę politiką rodančius tinkamumo kriterijus. Europos investicijų stabilizavimo priemonė taip pat teiks palūkanų subsidiją siekiant suteikti reikiamą finansavimą nacionaliniams biudžetams, kad būtų išlaikytas investavimo lygis. Ši subsidija bus finansuojama euro zonos valstybių narių įnašais, lygiaverčiais pinigų politikos pajamų (senjoražas) daliai. Europos investicijų stabilizavimo priemonė ilgainiui galėtų būti papildyta kitais finansavimo šaltiniais ne iš ES biudžeto, tokiais kaip savanoriškais valstybių narių įnašais finansuojamas draudimo mechanizmas, taip pat galima Europos stabilumo mechanizmo ir būsimo Europos valiutos fondo funkcija. Europos investicijų stabilizavimo priemone galės gali naudotis ir euro zonai nepriklausančios valstybės narės, jei prisidės prie jos finansavimo pagal Europos Centrinio Banko kapitalo pasirašymo raktą.

Naujos biudžeto priemonės siekiant stabilios euro zonos Sąjungoje

Šaltinis: Europos Komisija. Atnaujintas dokumentas COM(2017) 822

ES biudžetui taip pat tenka svarbi funkcija įgyvendinant 2017 m. lapkričio mėn. Geteborgo socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime socialiniais klausimais vadovų duotus pažadus. Tai reiškia stiprinti Sąjungos socialinį aspektą, be kita ko, iki galo įgyvendinant **Europos socialinių teisių ramstį**. Sanglaudos politikos reikmėms padidintą ir pertvarkytą **Europos socialinis fondą** programos laikotarpiui sudarys maždaug 100 mlrd. EUR: jam teks maždaug 27 proc. išlaidų sanglaudai. Iš jo bus teikiama kryptinga parama siekiant jaunimo užimtumo, darbuotojų kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo, socialinės įtraukties ir skurdo mažinimo. Kad padidintų šios srities finansavimo poveikį, Komisija siūlo Europos socialinio fondo, Jaunimo užimtumo iniciatyvos, Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo, Užimtumo ir socialinių inovacijų programos ir Sveikatos programos išteklius sujungti į vieną visapusę priemonę.

Komisija siūlo kitoje finansinėje programoje **labiau orientuotis į jaunimą**. Tai bus pasiekta **daugiau kaip du kartus padidinant programos „Erasmus+“** ir Europos solidarumo korpuso biudžetus. Programos „Erasmus+“, vieno iš ryškiausių Sąjungos sėkmės pavyzdžių, lėšomis jaunimui bus toliau kuriamos švietimo ir judumo galimybės. Numatyta daugiau

dėmesio skirti įtraukumui ir pasiekti daugiau jaunuolių iš palankių sąlygų neturinčių šeimų. Tai sudarys sąlygas daugiau jaunuolių išvykti į kitą šalį mokytis ar dirbti. Padidintas programos „Erasmus+“ biudžetas per programos laikotarpį pasieks 30 mlrd. EUR, į jį bus įtraukta ir 700 mln. EUR „Interrail“ bilietams jaunimui. Komisija taip pat siūlo sukurti vieną bendrą **Europos solidarumo korpusą**, į kurį būtų integruota dabartinė ES pagalbos savanorių iniciatyvos programa. Taip Europos piliečiams bus suteikiama nepakartojama galimybė dalyvauti humanitarinėje veikloje stokojančių žmonių labui Europoje ir už jos ribų.

Komisija siūlo naują **Teisingumo, teisių ir vertybių** fondą, sudarytą iš **Teisių ir vertybių** programos ir **Teisingumo** programos. Dabar, kai Europos visuomenės drasko ekstremizmas, radikalizmas ir susiskaldymas, kaip niekada svarbu skleisti, tvirtinti ir ginti teisingumą, teises ir ES vertybes, darančias gilią tiesioginę įtaką politiniam, socialiniam, kultūriniam ir ekonominiam gyvenimui Europoje: pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir žmogaus teises. Esminiai būsimo ES biudžeto uždaviniai yra sudaryti daugiau galimybių aktyviai ir demokratiškai dalyvauti politinėje ir pilietinės visuomenės veikloje. Naujojo fondo dalimi tapsiančios Teisingumo programos lėšomis bus toliau remiama Europos integruotos teisingumo erdvės plėtra ir tarpvalstybinis bendradarbiavimas.

Kultūra yra ir turi būti Europos projekto dėmesio centre. Kultūrų ir kalbų įvairovė ir mūsų kultūros paveldas yra esminės mūsų žemyno ir mūsų europinės tapatybės ypatybės. Į naująjį biudžetą Komisija įtraukia programą „**Kūrybiška Europa**“, kad kultūrai ir garso ir vaizdo sektoriui būtų teikiama solidi parama, be kita ko, per gerai aprūpintą programą „Media“, kuriai numatomos papildomos lėšos Europos kūrybos bei garso ir vaizdo pramonei remti.

Pastaraisiais metais atsiskleidė ES krizės valdymo priemonių vertė. Nepriklausomai nuo ES biudžeto, Komisija siūlo išsaugoti ir papildyti **Europos Sąjungos solidarumo fondą**, kurio lėšomis remiamos valstybių narių pastangos atsigauti po didelių gamtinių nelaimių, ir **Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondą**, kuris teikia vienkartinę pagalbą darbo netekusiems darbuotojams, kai dėl nepalankių pasaulinės prekybos poslinkių ir ekonominio sukrėtimo netikėtai tenka atleisti daug darbuotojų.

III. GAMTOS IŠTEKLIAI IR APLINKA

Investicijos į

- ▶ darnų žemės ūkį ir jūrų sektorių, saugių, aukštos kokybės maisto produktų tiekimą
- ▶ klimato politikos veiksmus ir aplinkosaugą

Darnumas yra bendras daugelyje Sąjungos veiklos barų taikomas principas. Tai ir būtinybė, ir pasirinkimas. ES biudžetas padeda siekti darnumo: finansuojama modernizuota žemės ūkio ir jūrų politika, specialios lėšos skiriamos klimato politikos veiksams ir aplinkosaugai, visoje biudžeto veikloje atsižvelgiama į klimato aspektą ir rūpestingai integruojami aplinkos tikslai.

Komisija siūlo pertvarkyti ir modernizuoti **bendrą žemės ūkio politiką**. Tai leis išsaugoti visiškai integruotą ES žemės ūkio prekių bendrąją rinką. Be to, bus užtikrintas apsirūpinimas saugiu, aukštos kokybės, įperkamu maistingu ir įvairiu maistu. Pertvarkytoje politikoje labiau akcentuojami aplinkos ir klimato aspektai. Bus remiamas perėjimas prie visiškai darnaus žemės ūkio sektoriaus ir gyvybingų kaimo vietovių plėtra.

Pertvarkyta politika, kuriai numatoma 365 mlrd. EUR¹⁵, ir toliau bus sudaryta iš dviejų dalių: tiesioginių išmokų ūkininkams ir kaimo plėtros finansavimo. Pastaruoju atveju Komisija siūlo padidinti nacionalinius bendro finansavimo procentinius dydžius. Valdymą pasidalys ES ir valstybės narės. Komisija siūlo įvesti **naują įgyvendinimo modelį**: pereiti nuo dabartinės reikalavimų laikymusi pagrįstos politikos prie į rezultatus orientuotos politikos, kad siektini bendri ES lygmeniu nustatyti tikslai būtų lanksčiau įgyvendinami nacionaliniu lygmeniu.

Svarbiausia politikos dalis ir toliau bus tiesioginės išmokos ūkininkams, tik jos bus supaprastintos ir labiau kryptingos. Bus skatinama nustatyti **geresnę paskirstymo pusiausvyrą** ir nustatyta neviršytina ūkio gaunamų išmokų riba arba išmokos bus proporcingai mažinamos. Tai reiškia, kad parama perskirstoma vidutinio dydžio ir mažesnių ūkių naudai ir galbūt kaimo plėtrai. Tiesioginės išmokos už hektarą valstybėse narėse toliau **artės prie ES vidurkio**.

Naujai politikai reikės **didesnių aplinkos ir klimato sričių užmojų**: griežtinti tiesioginių išmokų sąlygas, kad jos atitiktų aplinkos politiką, didelę dalį kaimo plėtros lėšų rezervuoti kaimo plėtros veiksams, kurie naudingi klimatui ir aplinkai, ir pagal veiklos rezultatais grindžiamą strateginę sistemą tiesioginių išmokų biudžete numatyti savanoriškas ekologines schemas.

Siekiant įveikti nenumatomų pokyčių tarptautinėse rinkose sukeltas krizes ar dėl trečiųjų valstybių veiksmų įvykusį konkretų žemės ūkio sektoriaus sukrėtimą, bus sukurtas **naujas krizių rezervas**.

Per **Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondą** ES biudžeto lėšomis toliau bus remiamas darnios **ES žuvininkystės sektorius** ir nuo jo priklausančios pakrantės bendruomenės. Plėtodama **mėlynąją ekonomiką** žvejybos ir akvakultūros, turizmo, švarios vandenynų energijos ar mėlynųjų biotechnologijų sektoriuose Europa sukuria realią pridėtinę vertę, nes vyriausybės ir pramonės atstovai ir suinteresuotieji subjektai skatinami ieškoti bendro požiūrio, kaip duoti postūmį augimui, kartu apsaugant jūrų aplinką.

Komisija siūlo tęsti ir stiprinti jau daugelį metų vykdomą aplinkos ir klimato politikos programą **LIFE**. Jos lėšomis taip pat bus remiamos energijos vartojimo efektyvumo ir švarios energijos priemonės. Siekdama finansuoti investicijas į gamtą ir biologinę įvairovę ir taip papildyti kryptingas gamtos išsaugojimo pastangas, Komisija didina sinergiją ir su sanglaudos politika bei bendra žemės ūkio politika.

Žvelgiant plačiau, atsižvelgdama į Paryžiaus susitarimą ir įsipareigojimą siekti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų, Komisija siūlo užsibrėžti didesnę **klimato aspekto integravimą** į visas ES programas tikslą – kad klimato politikos tikslams pasiekti būtų skiriama 25 proc. ES išlaidų.

¹⁵ Be to, programoje „Europos horizontas“ bus numatyta 10 mlrd. EUR moksliniams tyrimams ir inovacijoms maisto produktų, žemės ūkio, kaimo plėtros ir bioekonomikos srityje remti.

IV. MIGRACIJA IR SIENŲ VALDYMAS

Investicijos į

- ▶ visapusišką požiūrį į migracijos valdymą
- ▶ išorės sienų valdymo stiprinimą

Pabėgėlių srautų ir migracijos valdymo iššūkiai patvirtina, kad reikia veikti Europos lygmeniu. ES biudžetas labai padėjo finansuoti bendras priemones, kuriomis reaguota į įvairius migracijos krizės aspektus. Komisija siūlo didinti paramą, kad būtų stiprinama mūsų išorės sienų apsauga, tobulėtų prieglobsčio sistema Sąjungoje ir būtų taikomos aktyvesnės migracijos valdymo ir ilgalaikio migrantų integravimo priemonės.

Veiksminga mūsų išorės sienų apsauga yra saugios laisvo asmenų ir prekių judėjimo Sąjungoje erdvės užtikrinimo prielaida. Ji apima ir tinkamą asmenų ir prekių srautų valdymą ir muitų sąjungos vientisumo apsaugą. Siekiant pasidalyti atsakomybe už bendrą Sąjungos išorės sienų apsaugą, naujas integruotas **Sienų valdymo fondas** teiks daugiau itin svarbios paramos valstybėms narėms. Fondo lėšomis bus finansuojamas sienų valdymas, vizų ir muitinės kontrolės įranga. Tai padės suvienodinti muitinį tikrinimą prie išorės sienų, šalinant esamą netolygumą valstybėse narėse, kurį lemia geografiniai skirtumai ir nevienodi pajėgumai bei ištekliai. Taip ne tik pagerės muitinis tikrinimas, bet ir palengvės teisėta prekyba, todėl muitų sąjunga taps saugesnė ir veiksmingesnė.

Vis labiau susietame pasaulyje ir dėl dinamiškų demografinių procesų ir nestabilumo Europos kaimynystėje migracija Sąjungai liks ilgalaikiu iššūkiu. Akivaizdu, kad valstybės narės ją gali valdyti geriau, kai ES teikia finansinę ir techninę paramą. Todėl ES biudžetui tenka lemiamas vaidmuo: jis padeda valdyti prieglobsčio prašytojų ir migrantų srautus, plėsti paieškos ir gelbėjimo pajėgumus, kad būtų išgelbėtos bandančiųjų pasiekti Europą gyvybės, organizuoti veiksmingą grąžinimą ir atlikti kitus veiksmus, kuriems būtinas atskirų valstybių narių pajėgumus viršijantis koordinuotas atsakas.

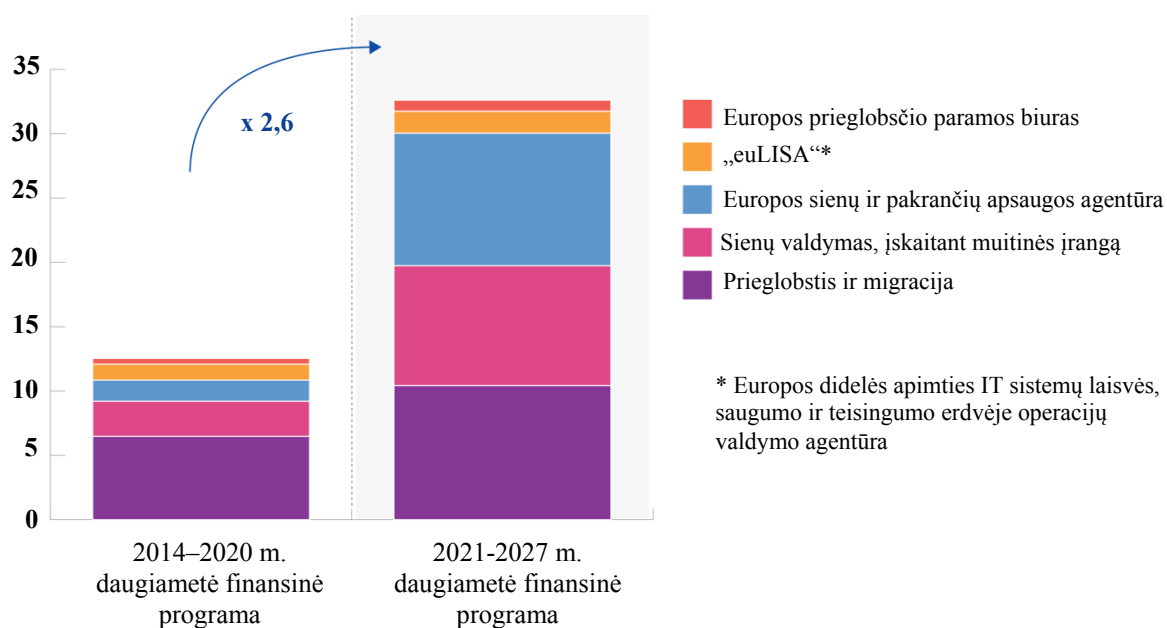
Komisija siūlo stiprinti **Prieglobsčio ir migracijos fondą**, kad padėtų nacionalinėms valdžios institucijoms priimti prieglobsčio prašytojus ir migrantus jiems vos atvykus į ES teritoriją ir kad būtų kuriama bendra prieglobsčio ir imigracijos politika ir užtikrinamas veiksmingas grąžinimas. Vykdamt sanglaudos politiką bus teikiama parama ilgalaikės integracijos po pradinio priėmimo etapo priemonėms. Išorės politikos priemonėmis bus šalinamos pamatinės migracijos priežastys ir remiamas bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis migracijos valdymo ir saugumo srityje, taip prisidedant prie partnerystės migracijos srityje modelio įgyvendinimo.

Šias pastangas turi papildyti stiprios ir visiškos parengties lygį pasiekusios **Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos (FRONTEX)**, kurios yra iki galo integruotos ES sienų valdymo sistemos stuburas. Komisija siūlo iki finansinio laikotarpio pabaigos sukurti nuolatinės maždaug 10 000 sienos apsaugos pareigūnų pajėgas. Ji taip pat teiks finansinę paramą ir mokymą, kad valstybėse narėse pagausėtų nacionalinių sienos apsaugos pareigūnų. Tai sudarys sąlygas, be kita ko, padidinti operatyvines pajėgas, sustiprinti turimas priemones ir sukurti informacines visos ES sienų, migracijos valdymo ir saugumo sistemas.

Bendras išorės sienų, migracijos ir pabėgėlių srautų valdymui skirtas ES biudžetas bus gerokai padidintas ir sieks beveik 33 mlrd. EUR, palyginti su 12,4 mlrd. EUR 2014–2020 m.

Didelis dėmesys migracijai ir mūsų išorės sienų apsaugai

mlrd. EUR, dab. kainomis

Pastaba: Palyginti su 27 ES valstybių narių 2014–2020 m. daugiamete finansine programa (įvertis)

Šaltinis: Europos Komisija

V. SAUGUMAS IR GYNYBA

Investicijos į

- ▶ Europos piliečių saugumą ir saugą
- ▶ Europos gynybos pajėgumų gerinimą
- ▶ reagavimo į krizes priemonės

Pastaraisiais metais grėsmės saugumui Europoje išaugo ir tapo įvairesnės. Tai ir teroristiniai išpuoliai, ir naujų rūšių organizuotas nusikalstamumas, ir kibernetiniai nusikaltimai. Saugumas iš esmės yra tarpvalstybinis, todėl reikia tvirto koordinuoto ES atsako. Europai kyla ne tik vidaus saugumo iššūkių, bet ir sudėtingų išorės grėsmių, kurių jokia valstybė narė negali atremti pati viena. Kad pasirengtų ginti savo piliečius, Europa turi iš esmės padidinti savo strateginį savarankiškumą ir sukurti gerai suprojektuotas ir racionalias su gynyba susijusias priemones.

Komisija siūlo stiprinti **Vidaus saugumo fondą**, siekdama plėtoti veiksmingo nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimo tinklus ir bendras sistemas ir pagerinti Sąjungos pajėgumą reaguoti į tas grėsmes saugumui. Tai bus papildyta pastangomis padidinti **kibernetinį saugumą** visose atitinkamose su skaitmeninėmis technologijomis, infrastruktūra, tinklais, moksliniais tyrimais ir inovacijomis susijusiose programose ir imtis kryptingos gynybos nuo kibernetinių nusikaltimų, visų pirma už Skaitmeninės Europos programos ir programos „Europos horizontas“ lėšas.

Komisija taip pat siūlo sustiprinti **Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūrą (Europolą)**. Taip padidės jo pajėgumas prisidėti prie nacionalinių valdžios institucijų darbo ir duoti Europos atkirtį grėsmėms saugumui.

Sąjunga toliau teiks labai tikslios paskirties finansinę paramą kelių valstybių narių (Lietuvos, Bulgarijos ir Slovakijos) **atominių elektrinių eksploatacijos nutraukimo ir branduolinės veiklos saugos reikmėms** ir savo pačios branduoliniams objektams. Iš ES biudžeto lėšų bus teikiama ilgalaikė parama darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos reikmėms, siekiant išvengti žalos aplinkai ir prisidėti prie branduolinio saugumo ir saugos.

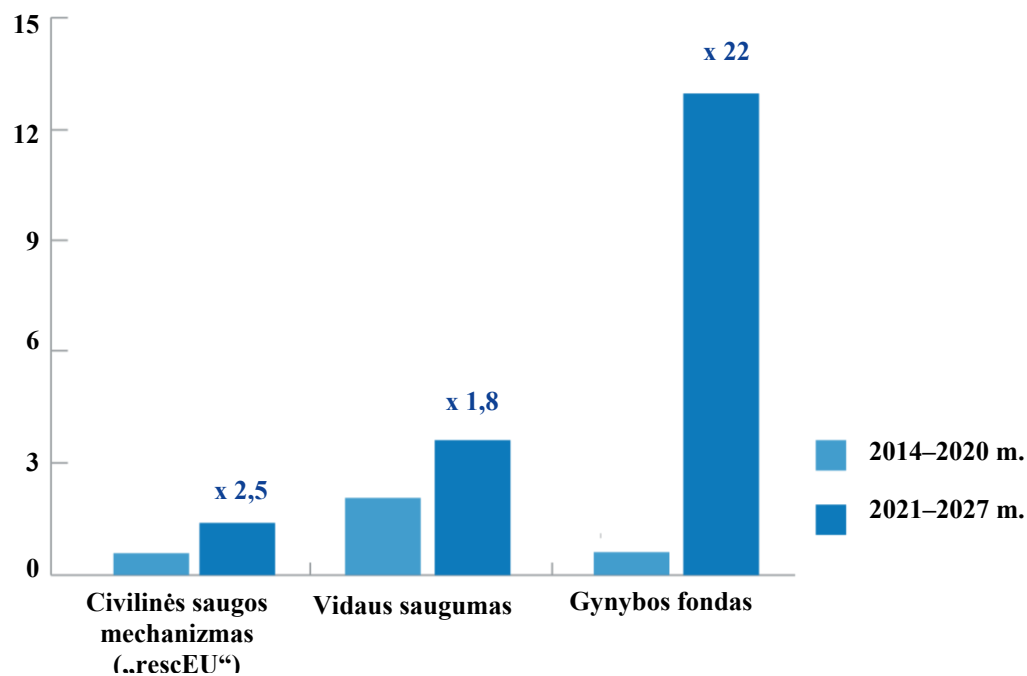
Gynybos srityje Sąjungai reikės imtis daugiau atsakomybės ginti savo interesus, vertybes ir europietišką gyvenseną, papildant Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos darbą. Europa negali atstoti valstybių narių pastangų gynybos srityje, tačiau ji gali skatinti ir palaikyti jų bendradarbiavimą didinant gynybos pajėgumus, kurių reikia norint spręsti bendrus saugumo uždavinius. Komisija siūlo sustiprinti **Europos gynybos fondą**, kuris remdamas bendradarbiavimo veiksmus kiekviename pramoniniame etape, pradedant nuo mokslinių tyrimų, siektų visoje Sąjungoje skatinti gynybos pramonės konkurencingumą ir pajėgumą diegti naujoves. Taip būtų išvengta dubliavimosi, sudarytos sąlygos masto ekonomijai ir galiausiai būtų racionaliau naudojami mokesčių mokėtojų pinigai. Be to, Komisija siūlo Sąjungai, naudojantis Europos infrastruktūros tinklų priemone, pagerinti savo strateginę transporto infrastruktūrą ir taip ją pritaikyti **kariniam mobilumui**.

Pastarųjų metų įvykiai parodė, kad Sąjunga turi būti pajėgi sparčiai dislokuoti operatyvinę pagalbą, skirtą reaguoti į nenumatytas permainas, gamtines ir žmogaus sukeltas nelaimes. Todėl Komisija siūlo padidinti išteklius **reagavimo į krizes** reikmėms. Tai bus pasiekta sustiprinant **Civilinės saugos mechanizmą („rescEU“)** ir papildant **neatidėliotinos pagalbos rezervą**, kad Sąjungoje ir už jos ribų susiklosčius nepaprastajai padėčiai būtų suteikta finansinių lėšų viršijant daugiametės finansinės programos viršutinės ribas. Komisija taip pat siūlo tam tikrose programose išsaugoti **nepaskirstytuosius rezervus**, pavyzdžiui,

Prieglobsčio ir migracijos fonde ir Vidaus saugumo fonde. Jie būtų naudojami kilus krizei ir susiklosčius nepaprastajai padėčiai.

Esminiai pokyčiai saugumo ir gynybos srityje

mlrd. EUR, dabartinėmis kainomis

Pastaba: Palyginti su 27 ES valstybių narių 2014–2020 m. daugiamete finansine programa (įvertis)

Šaltinis: Europos Komisija

VI. KAIMYNYSTĖ IR PASAULIS

Investicijos į

- ▶ Sąjungos išorės veiksmus kaimynystėje, besivystančiose šalyse ir kitur pasaulyje
- ▶ paramą šalims, kurios rengiasi stoti į Sąjungą

ES išorės veiksmams, be kita ko, tiems, kurie apibrėžti Visuotinėje ES užsienio ir saugumo politikos strategijoje, peržiūroje Europos kaimynystės politikoje ir naujame Europos konsensuse dėl vystymosi, kyla iššūkių, dėl kurių reikia gerokai modernizuoti biudžeto išorės matmenį, kad jis taptų veiksmingesnis ir labiau matomas. Siekiant įgyvendinti darnaus vystymosi tikslus, Paryžiaus klimato susitarimą ir partnerystės su trečiosiomis valstybėmis migracijos klausimais modelį taip pat reikia didesnio išorės ir vidaus politikos koordinavimo.

Todėl Komisija siūlo **iš esmės pertvarkyti** Sąjungos išorės veiksmų priemones siekdama jas geriau suderinti vieną su kita, išnaudoti masto ekonomiją ir programų sinergiją ir supaprastinti procedūras. Taip Sąjunga geriau pasirengs siekti savo tikslų ir visame pasaulyje puoselėti savo interesus, politiką ir vertybes.

Siūloma nauja Sąjungos išorės veiksmų priemonių struktūra geriau atitinka poreikį daugiau dėmesio skirti strateginiams prioritetams ir geografinė prasme – **Europos kaimyninėms šalims, Afrikai ir Vakarų Balkanams**, taip pat nestabilioms ir labiausiai stokojančioms šalims, – ir temine prasme – saugumui, migracijai, klimato kaitai ir žmogaus teisėms.

Komisija siūlo daugumą esamų priemonių sujungti į plataus pobūdžio visą pasaulį apėmiančią **Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę**. Finansinė struktūra bus paprastinama toliau, **integruojant Europos plėtros fondą**, kuris lig šiol buvo pagrindine ES paramos Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėms ir užjūrio šalims ir teritorijoms priemone¹⁶.

Šioje plataus pobūdžio priemonėje bus atskiriems geografiniams regionams, įskaitant kaimynines šalis ir Afriką, rezervuotų biudžeto asignavimų. Be to, reaguojant į situaciją, priemone bus galima naudotis lanksčiau ir joje bus numatyta daugiau galimybių veikti siekiant įgyvendinti Sąjungos prioritetus. Šioje priemonėje taip pat bus **rezervas naujiems uždaviniams ir prioritetams**, kuris sudarys sąlygas lanksčiai reaguoti į esamus arba naujus skubius prioritetus, ypač stabilumo ir migracijos srityje.

Europos išorės investicijų plano ir jo Europos darnaus vystymosi fondo pagrindu sudaryta nauja **išorės investavimo struktūra** leis pritraukti papildomų išteklių iš kitų paramos teikėjų ir privačiojo sektoriaus. Ji padės spręsti vystymosi uždavinius dotacijas papildant biudžeto garantijomis, kitomis rinkos priemonėmis, technine pagalba, derinimu (angl. *blending*)) ir galimu dalyvavimu vystymosi finansų įstaigų kapitale ir taip labiau pasistūmėti įgyvendinant Sąjungos tikslus ir politiką. Be to, **makrofinansinė pagalba** padės įveikti ekonomikos krizes.

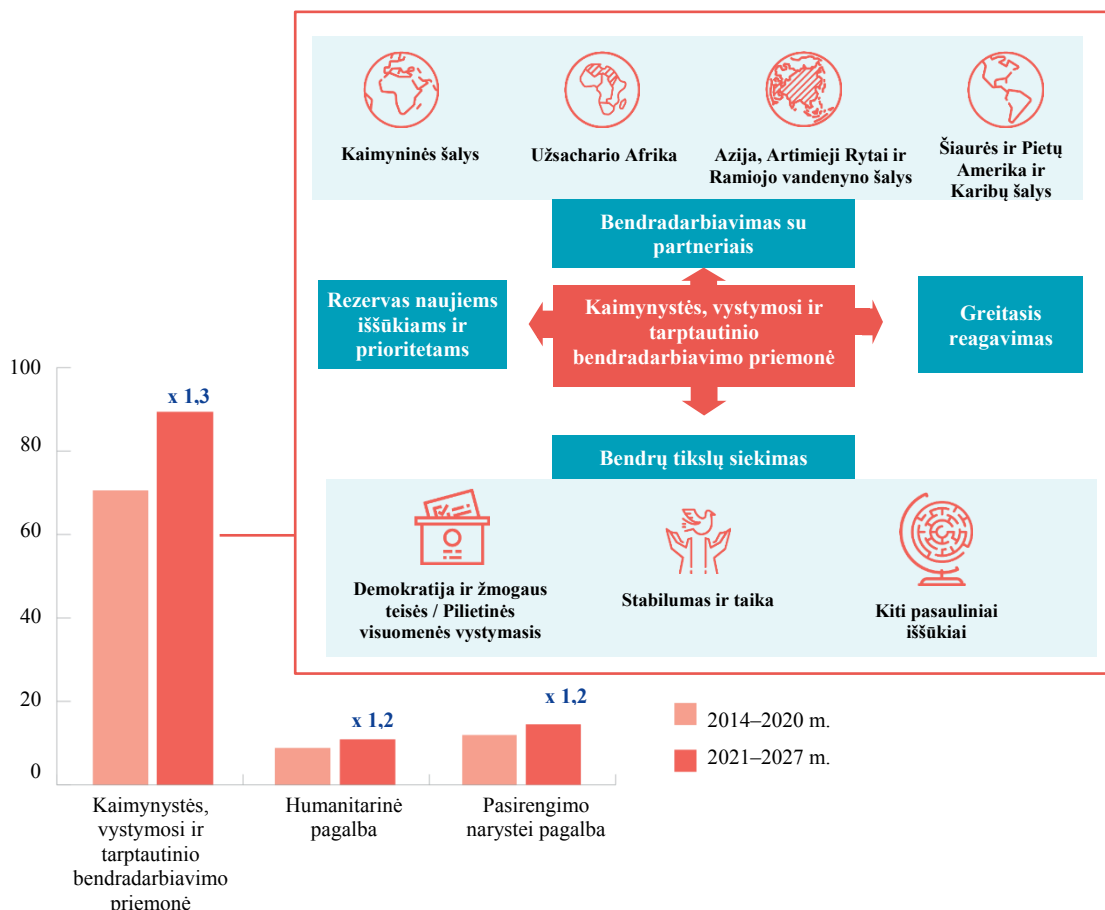
Pasirengimo narystei pagalbos priemonė padės šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms įgyvendinti stojimo kriterijus. Be to, ji padės siekti platesnių Europos tikslų – užtikrinti stabilumą, saugumą ir gerovę artimiausiose Sąjungos kaimyninėse šalyse. Ji taip pat bus susieta su Vakarų Balkanų strategija ir atspindės santykių su Turkija pokyčius.

¹⁶ Komisijos pasiūlymas integruoti Europos plėtros fondą yra vienas iš elementų, dėl kurių reikia padidinti nuosavų išteklių viršutinę ribą. Be to, labai svarbu, kad Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonei taikomose taisyklėse būtų nuostatos dėl lankstumo, panašios į tas, kurios dabar galioja dabartiniam Europos plėtros fondui.

Kartu su savo tarptautiniais partneriais ir pasinaudodama valstybių narių veiksmis Sąjunga toliau lyderiaus humanitarinės pagalbos srityje. Komisija siūlo sustiprintą **Humanitarinės pagalbos priemonę**, kad būtų teikiama poreikiais grindžiama ES pagalba siekiant gelbėti ir išsaugoti gyvybes, išvengti žmonių kančių ir jas palengvinti ir apsaugoti nuo gamtinių nelaimių ar žmogaus sukeltų krizių nukentėjusių gyventojų neliečiamumą ir orumą.

Europa – stipri pasaulinio masto veikėja

mlrd. EUR, dabartinėmis kainomis

Pastaba: Palyginti su 27 ES valstybių narių 2014–2020 m. daugiamete finansine programa, įskaitant Europos plėtros fondą (įvertis)

Šaltinis: Europos Komisija

Sąjunga turi prisidėti prie krizių prevencijos, taikos atkūrimo, viešosios tvarkos ir visų pasaulio šalių ar regionų, kuriuose kyla konfliktų ar suirutė, stabilizavimo. Pagal Sutartį, ES biudžetas nepajėgus aprėpti visų ES veiksmų barų išorės saugumo ir gynybos srityje. Tai mažina bendros ES veiklos poveikį, efektyvumą ir tvarumą. Todėl Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisijai remiant, pasiūlys atskirą biudžetui nepriklausantį finansavimo mechanizmą – **Europos taikos priemonę**. Šia priemone siekiama užpildyti dabartines ES pajėgumų spragas, trukdančias vykdyti bendros saugumo ir gynybos politikos operacijas, ir teikti karinę ir gynybos paramą atitinkamoms trečiosioms valstybėms, tarptautinėms ir regioninėms organizacijoms. Priemonė sudarys sąlygas Sąjungai daugiau padaryti ir sparčiau veikti siekiant užkirsti kelią konfliktams, didinti žmonių saugumą, spręsti nestabilumo problemas ir kurti saugesnį pasaulį.

VII. EUROPOS VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS

Investicijos į

- ▶ efektyvų ir modernų viešąjį administravimą, tarnaujantį visiems europiečiams

Palyginti su nacionaline administracija ir net daugeliu regioninių ir vietos administracijos subjektų, Europos viešojo administravimo sektorius yra mažas. Tačiau jis atlieka itin svarbią funkciją – padeda Sąjungai įgyvendinti savo prioritetus, politiką ir programas siekiant bendrų Europos interesų.

Pastaraisiais metais Europos administracija buvo **esmingai reformuota**. Kaip numatyta 2013 m. gruodžio mėn. susitarime dėl dabartinės daugiametės finansinės programos, reformuojant Tarnybos nuostatus imtasi svarių **veiksmingumo didinimo priemonių**¹⁷. Be to, institucijos ėmėsi **sumažinti darbuotojų skaičių 5 proc.** Komisija šį įsipareigojimą įvykdė iki galo; kitos institucijos, įstaigos, organai ir agentūros darbuotojų skaičių atitinkamai tebemažina, todėl santykinė Komisijos darbuotojų dalis visose europinėse struktūrose sumažėjo. Audito Rūmai neseniai priėjo prie išvados, kad visos institucijos ir įstaigos iš esmės sumažino darbuotojų skaičių taip, kaip numatyta.

Pažymėtina, kad šios reformos įvykdytos tada, kai Sąjungos darbuotojams reikėjo dirbti intensyviau, imtis naujų užduočių naujose prioritetinėse srityse ir reaguoti į nenumatytus iššūkius, tokius kaip migracija ir pabėgėlių krizė.

Europos viešojo administravimo sektorius turėtų siekti veikti kuo veiksmingiau. Komisija nuolat stengiasi visapusiškai pasinaudoti sinergija ir efektyvumo didinimo priemonėmis. Tačiau norint, kad administracija atliktų savo svarbiausias funkcijas, jai būtini atitinkami ištekliai. Poreikis investuoti į informacines technologijas ir atnaujinti pastatus ateityje neišnyks. Išstojus Jungtinei Karalystei ribotas skaičius administracijos funkcijų bus perorientuota, tačiau veiklos sritis nepasikeis, o kai kuriuose prioritetiniuose baruose veikla netgi taps intensyvesnė. Anglų kalbos vertimo raštu ir žodžiu paslaugos taip pat nesikeis.

2020 m. Sąjungos administracinėms išlaidoms nustatyta viršutinė riba – 6,7 proc. visos daugiametės finansinės programos. Tai apima visų ES institucijų ir pensijų administracines išlaidas ir išlaidas Europos mokykloms. Po didelių šio laikotarpio pastangų, kurias visų pirma dėjo Komisija, tolesnis mažinimas keltų klausimą, ar ES institucijos gali veikti ir ar galima veiksmingai vykdyti ir įgyvendinti politiką. Stipriai Europos Sąjungai, kuriai jos valstybės narės pavedė daug papildomų užduočių, reikia efektyviai veikiančios ir prisitaikančios viešosios tarnybos, **pajėgios iš visų valstybių narių pritraukti talentingus žmones**, kurie dirbtų visų europiečių labui. Todėl Komisija siūlo išlaikyti esamą administracinių išlaidų lygį¹⁸.

¹⁷ Tarp šių reformų buvo dvejų metų darbo užmokesčio įšaldymas, darbo trukmės pailginimas iki 40 valandų per savaitę be kompensacijos, papildomos kukliau apmokamų sekretoriato ir raštinės darbų kategorijos sukūrimas ir kasmetinių atostogų sutrumpinimas. Reformuojant taip pat labai sumažintos teisės į pensijų išmokas, nes sumažintas darbo užmokestis karjeros pabaigoje, padidintas pensinis amžius ir sumažinta pensijų kaupimo norma.

¹⁸ 2023 m. atlikdama daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūrą, Komisija apsvaistys galimybę sukurti kapitalu grindžiamą pensijų fondą ES darbuotojams.

4. PRIORITETŲ IR IŠTEKLIŲ SUDERINIMAS

Siekiant, kad ES lygmeniu sutarti politiniai prioritetai duotų rezultatą vietoje, gerai parengtoms programoms reikia skirti pakankamai permainingoms reikalingų išteklių. Kaip paaiškinta vasario mėn. neoficialiam vadovų susitikimui skirtame Komisijos dokumente¹⁹, priimant sprendimus dėl būsimo ilgalaikio biudžeto finansavimo masto negalima neatsižvelgti į Sąjungos užmojus kiekvienoje prioritetinėje srityje.

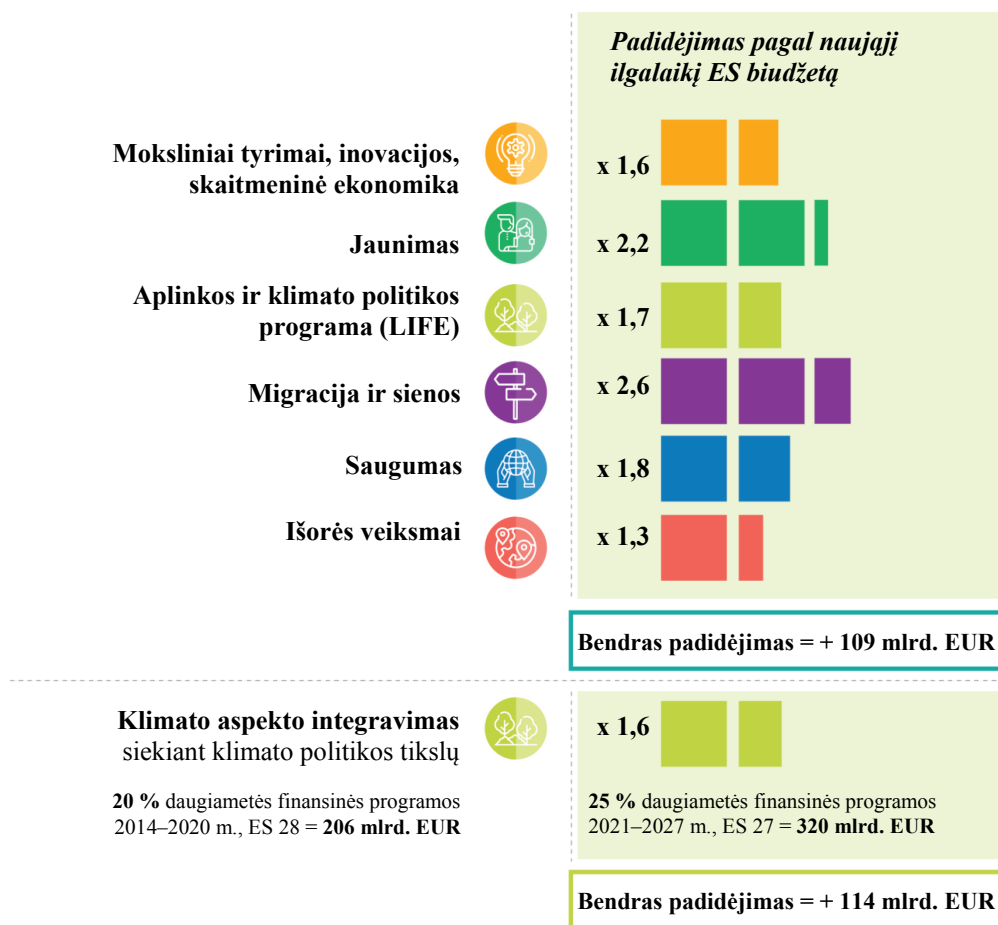
Komisijos pasiūlymai pagrįsti atidžiu išteklių, kurių reikia norint veiksmingai pasiekti Sąjungos tikslus, ir kiekvienos srities išlaidų veiksmingumo ir pridėtinės vertės vertinimu. Gerai parengus programas, veiksmingai jas įgyvendinant ir sumaniai derinant su kitais finansavimo šaltiniais, net ir kuklus ES biudžetas gali padaryti didelį poveikį. Tačiau yra ribos, ką juo galima pasiekti, ir, jei Europa nori kartu eiti į priekį įgyvendindama savo konstruktyvią darbotvarkę, jai reikia atitinkamo biudžeto.

Pagrindinis iššūkis būsimam ES biudžetui yra užtikrinti pakankamą paramą naujiems ir esamiems prioritetams, kartu sprendžiant nacionalinių įnašų trūkumo iš ES išstojus Jungtinei Karalystei problemą. Komisija siūlo **subalansuotą požiūrį**. Nauji prioritetai turėtų būti didžia dalimi finansuojami naujais ištekliais. Jungtinei Karalystei išstojus susidarysias trūkumas turėtų iš dalies būti pašalintas naujais ištekliais, o iš dalies perskirstant sutaupytas esamų programų lėšas.

Tam, kad biudžetas būtų iš tikrųjų naudingas daugelyje naujų prioritetinių sričių, ypač tose, kurioms sukuriama naujos priemonės, esamas finansavimo mastas turės būti padidintas. Investavimas į tokias sritis kaip moksliniai tyrimai ir inovacijos, jaunimas ir skaitmeninė ekonomika su kaupu atsipirks ateities kartoms. Todėl Komisija siūlo gerokai padidinti prioritetinių sričių asignavimus.

¹⁹ COM(2018) 98.

Nauji ir padidinti 27 narių Sąjungos prioritetai

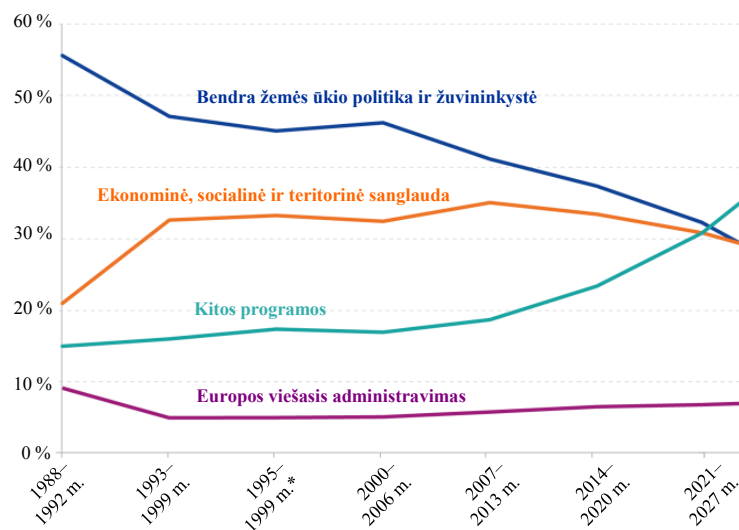
Pastaba: Palyginti su 27 ES valstybių narių 2014–2020 m. daugiamete finansine programa, įskaitant Europos plėtros fondą (įvertis)

Šaltinis: Europos Komisija

Kartu Komisija kritiškai išnagrinėjo, kur galima sutaupyti nesumažinant ES programų pridėtinės vertės. Todėl Komisija siūlo nežymiai sumažinti biudžeto asignavimus bendrai žemės ūkio politikai ir sanglaudos politikai siekiant atsižvelgti į naują kontekstą ir atlaisvinti išteklių kitai veiklai. Modernizavus šių sričių politiką, ji galės toliau duoti rezultatų, kurie atitinka pagrindinius jos tikslus, ir kartu prisidės prie naujų prioritetų įgyvendinimo. Pavyzdžiui, sanglaudos politikai teks vis didesnis struktūrinių reformų rėmimo ir migrantų integravimo vaidmuo.

Dėl šių pokyčių biudžete atsiras nauja pusiausvyra ir vis daugiau dėmesio bus skirta sritims, kuriose Europos pridėtinė vertė didžiausia.

Pagrindinių politikos sričių santykio su ES biudžetu kaita

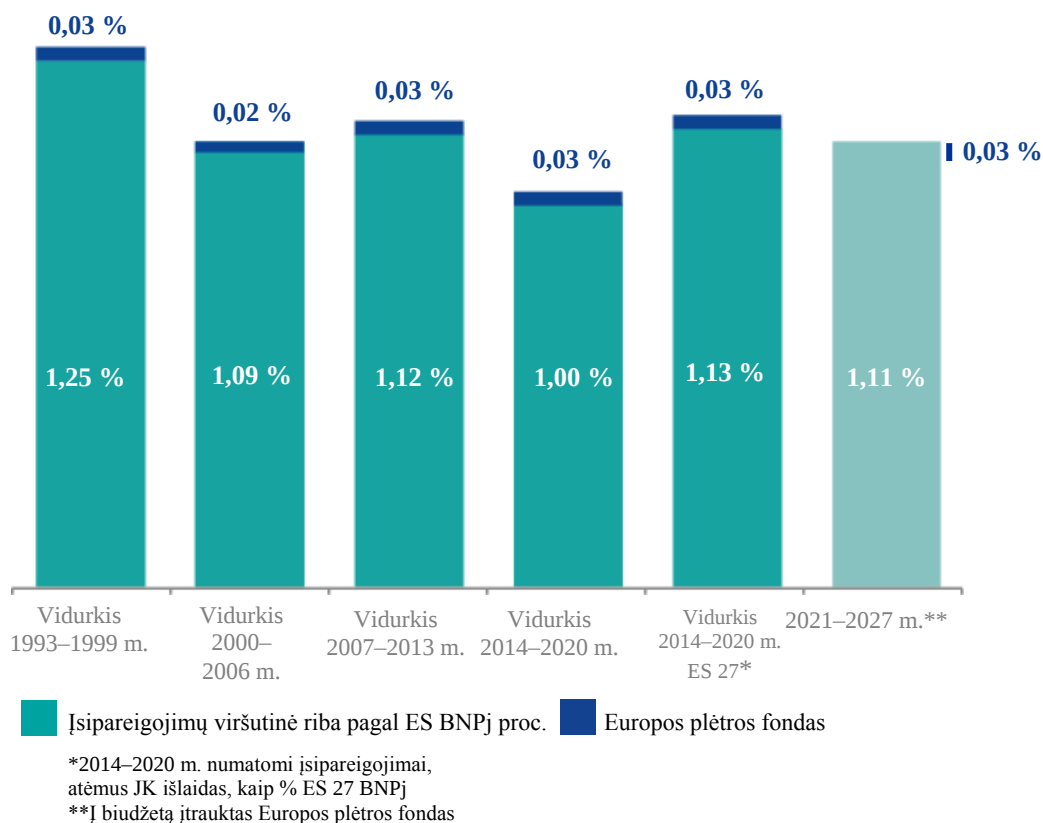
*Pakoreguota 1995 m. plėtrai

Šaltinis: Europos Komisija

Apskritai, derindama papildomus įnašus ir sutaupytas lėšas, Komisija siūlo 1 279 mlrd. EUR įsipareigojimų 2021–2027 m. daugiamečę finansinę programą. Ji prilygsta 1,114 proc. ES 27 bendrųjų nacionalinių pajamų. Tai palyginama su dabartinės daugiamečės finansinės programos, įskaitant Europos plėtros fondą²⁰, dydžiu realia verte.

²⁰ Europos plėtros fondas lygus maždaug 0,03 proc. ES 27 bendrųjų nacionalinių pajamų.

ES biudžeto dydis bendrųjų nacionalinių pajamų (BNPj) nuošimčiais

Šis įsipareigojimų dydis reiškia 1 246 mlrd. EUR mokėjimų (tai atitinka 1,08 proc. ES 27 bendrųjų nacionalinių pajamų), skirtų esamoms ir būsimoms išlaidų programoms įgyvendinti iki 2027 m. Siekdama užtikrinti atitiktį galiojančiai nuosavų išteklių viršutinei ribai, ypač per pirmuosius dvejus daugiametės finansinės programos metus, Komisija siūlo sumažinti sanglaudos politikos ir kaimo plėtros programų išankstinio finansavimo normas.

Siūloma finansinė programa tęsis septynerius metus, nuo 2021 iki 2027 m., o 2023 m. bus atlikta **laikotarpio vidurio peržiūra**. Komisija pripažįsta, kad finansinės programos trukmę prasminga palaipsniui sinchronizuoti su Europos institucijų penkerių metų politiniu ciklu. Tačiau pereiti prie penkerių metų ciklo 2021 m. nebūtų optimalu²¹. Siūlomas septynerių metų ciklas suteiks galimybę Komisijai, kurios kadencija prasidės po 2024 m. Europos Parlamento rinkimų, pasiūlyti, jeigu ji to norės, naują penkerių metų trukmės programą, prasidėsiančią 2028 m.

²¹ 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento rezoliucijos „Kita daugiametė finansinė programa: Parlamento pozicijos dėl daugiametės finansinės programos po 2020 m. rengimas“ 23 punktą.

DAUGIAMETĖ FINANSINĖ PROGRAMA (ES 27)								
								(mln. EUR dabartinėmis kainomis)
Įsipareigojimų asignavimai	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso 2021–2027 m.
1. Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	25 421	25 890	26 722	26 604	27 000	27 703	28 030	187 370
2. Sanglauda ir vertybės	54 593	58 636	61 897	63 741	65 645	69 362	68 537	442 412
iš jų: Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda	48 388	49 890	51 505	53 168	54 880	56 647	58 521	373 000
3. Gamtos ištekliai ir aplinka	53 403	53 667	53 974	54 165	54 363	54 570	54 778	378 920
iš jų: Su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos	40 300	40 527	40 791	40 931	41 072	41 214	41 357	286 195
4. Migracija ir sienų valdymas	3 264	4 567	4 873	5 233	5 421	5 678	5 866	34 902
5. Saugumas ir gynyba	3 347	3 495	3 514	3 695	4 040	4 386	5 039	27 515
6. Kaimynystė ir pasaulis	15 669	16 054	16 563	17 219	18 047	19 096	20 355	123 002
7. Europos viešasis administravimas	11 024	11 385	11 819	12 235	12 532	12 949	13 343	85 287
iš jų: Institucijų administracinės išlaidos	8 625	8 877	9 197	9 496	9 663	9 951	10 219	66 028
IŠ VISO ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ	166 721	173 694	179 363	182 892	187 047	193 743	195 947	1 279 408
BNP procentinė dalis	1,12%	1,13%	1,13%	1,12%	1,11%	1,11%	1,09%	1,11%
IŠ VISO MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ	159 359	163 969	177 350	180 897	184 515	188 205	191 969	1 246 263
BNP procentinė dalis	1,07%	1,07%	1,12%	1,10%	1,09%	1,08%	1,07%	1,08%
Galimas rezervas	0,22%	0,22%	0,17%	0,19%	0,20%	0,21%	0,22%	0,21%
Nuosavi ištekliai, kaip BNP procentinė dalis*	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%

* Šios procentinės dalys nedaro poveikio viršutinei ribai, nustatytai galiojančiame sprendime dėl nuosavų išteklių.

NEĮTRAUKTA APSKAIČIUOJANT DFP VIRŠUTINES RIBAS								
Specialiosios priemonės:								
Neatidėliotinos pagalbos rezervas	637	649	662	676	689	703	717	4 734
Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas	212	216	221	225	230	234	239	1 578
Europos Sąjungos solidarumo fondas	637	649	662	676	689	703	717	4 734
Lankstumo priemonė	1 061	1 082	1 104	1 126	1 149	1 172	1 195	7 889
Europos investicijų stabilizavimo funkcija*	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Europos taikos priemonė	800	1 050	1 300	1 550	1 800	2 000	2 000	10 500
IŠ VISO NEĮTRAUKTA APSKAIČIUOJANT DFP VIRŠUTINES	3 347	3 648	3 950	4 253	4 557	4 812	4 868	29 434
IŠ VISO DFP IR TAI, KAS NEĮTRAUKTA APSKAIČIUOJANT I	170 068	177 341	183 313	187 145	191 604	198 555	200 816	1 308 843
BNP procentinė dalis	1,14%	1,15%	1,16%	1,14%	1,13%	1,14%	1,11%	1,14%

* Palūkanų subsidija Europos investicijų stabilizavimo priemonei bus suteikta iš išorės asignuotųjų pajamų, kurios atitinka piniginių pajamų dalį.
Dabartinės kainos apskaičiuojamos sumoms, apskaičiuotoms 2018 m. kainomis, taikant fiksuotą 2 % metinį defliatorių.

DAUGIAMETĖ FINANSINĖ PROGRAMA (ES 27)								
								(mln. EUR 2018 m. kainomis)
Įsipareigojimų asignavimai	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso 2021–2027 m.
1. Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	23 955	23 918	24 203	23 624	23 505	23 644	23 454	166 303
2. Sanglauda ir vertybės	51 444	54 171	56 062	56 600	57 148	59 200	57 349	391 974
iš jų: Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda	45 597	46 091	46 650	47 212	47 776	48 348	48 968	330 642
3. Gamtos ištekliai ir aplinka	50 323	49 580	48 886	48 097	47 326	46 575	45 836	336 623
iš jų: Su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos	37 976	37 441	36 946	36 346	35 756	35 176	34 606	254 247
4. Migracija ir sienų valdymas	3 076	4 219	4 414	4 647	4 719	4 846	4 908	30 829
5. Saugumas ir gynyba	3 154	3 229	3 183	3 281	3 517	3 743	4 216	24 323
6. Kaimynystė ir pasaulis	14 765	14 831	15 002	15 290	15 711	16 298	17 032	108 929
7. Europos viešasis administravimas	10 388	10 518	10 705	10 864	10 910	11 052	11 165	75 602
iš jų: Institucijų administracinės išlaidos	8 128	8 201	8 330	8 432	8 412	8 493	8 551	58 547
IŠ VISO ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ	157 105	160 466	162 455	162 403	162 836	165 358	163 960	1 134 583
BNP procentinė dalis	1,12%	1,13%	1,13%	1,12%	1,11%	1,11%	1,09%	1,11%
IŠ VISO MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ	150 168	151 482	160 631	160 631	160 631	160 631	160 631	1 104 805
BNP procentinė dalis	1,07%	1,07%	1,12%	1,10%	1,09%	1,08%	1,07%	1,08%
Galimas rezervas	0,22%	0,22%	0,17%	0,19%	0,20%	0,21%	0,22%	0,21%
Nuosavi ištekliai, kaip BNP procentinė dalis*	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%

* Šios procentinės dalys nedaro poveikio viršutinei ribai, nustatytai galiojančiame sprendime dėl nuosavų išteklių.

NEĮTRAUKTA APSKAIČIUOJANT DFP VIRŠUTINES RIBAS								
Specialiosios priemonės:								
Neatidėliotinos pagalbos rezervas	600	600	600	600	600	600	600	4 200
Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas	200	200	200	200	200	200	200	1 400
Europos Sąjungos solidarumo fondas	600	600	600	600	600	600	600	4 200
Lankstumo priemonė	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	7 000
Europos investicijų stabilizavimo funkcija*	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Europos taikos priemonė	753	970	1 177	1 376	1 567	1 707	1 673	9 223
IŠ VISO NEĮTRAUKTA DFP	3 153	3 370	3 577	3 776	3 967	4 107	4 073	26 023
IŠ VISO DFP IR TAI, KAS NEĮTRAUKTA DFP	160 258	163 836	166 032	166 179	166 803	169 465	168 033	1 160 606
BNP procentinė dalis	1,14%	1,15%	1,16%	1,14%	1,13%	1,14%	1,11%	1,14%

* Palūkanų subsidija Europos investicijų stabilizavimo priemonei bus suteikta iš išorės asignuotųjų pajamų, kurios atitinka piniginių pajamų dalį.

Pastarojo meto patirtis parodė, kad nepaprastai svarbus programos lankstumas. Dėl gausių iššūkių, su kuriais Sąjunga susidūrė pastaraisiais metais, **esamos lankstumo galimybės buvo išnaudotos iki galo**. ES biudžetas turi būti pakankamai lankstus, kad Sąjunga pajėgtų sparčiai ir veiksmingai sureaguoti į nenumatytus poreikius. Todėl Komisija siūlo pertvarkyti esamus lankstumo mechanizmus ir sukurti **naują Sąjungos rezervą**.

- **Lankstumas programose ir tarp jų.** Komisija pasiūlys numatyti rezervas, kad programose atsirastų lankstumo. Be to, siūloma nuo 10 iki 15 proc. padidinti sumą, kurią toje pačioje išlaidų kategorijoje būtų leista perkelti iš vienos programos į kitą. Komisija taip pat siūlo galimybę derinti įvairias finansinės paramos formas: pereiti nuo vienos valdymo formos prie kitos, perprogramuoti finansavimą laikotarpio viduryje ir atlikti specialias nacionalinių asignavimų peržiūras siekiant prisitaikyti prie per laikotarpį įvyksiančių pokyčių. Taip lankstumas padidės dar labiau ir sistema liks sąžininga.
- **Lankstumas tarp išlaidų kategorijų ir metų.** Komisija siūlo ne tik užtikrinti pakankamą nepaskirstytą maržą, bet ir visapusiškai pasinaudoti per dabartinę programą įvesta bendrąja mokėjimų marža. Komisija siūlo padidinti bendrosios įsipareigojimų maržos dydį ir naudojimo sritį, kad būtų sukurtas **Sąjungos rezervas**. Jis bus finansuojamas iš maržos sumų, kurios liks nepanaudotos nepasiekus ankstesnių finansinių metų įsipareigojimų viršutinių ribų, taip pat lėšomis, kurios buvo numatytos ES biudžetui, tačiau įgyvendinant programas galiausiai liko nepanaudotos. Rezervas yra galinga nauja priemonė, skirta reaguoti į nenumatytus įvykius ir ekstremaliąsias situacijas tokiose srityse kaip saugumas ir migracija. Jis taip pat padės šalinti ekonominius ir socialinius prekybos sutrikimų padarinius po to, kai bus išnaudotos kitos turimos priemonės.
- **Specialiosios priemonės.** Komisija peržiūrėjo specialiųjų priemonių, tokių kaip Neatidėliotinos pagalbos rezervas, Europos Sąjungos solidarumo fondas ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas, taikymo sritis. Šios priemonės leidžia į ES biudžetą įtraukti papildomas finansines priemones viršijant finansinėje programoje nustatytas viršutines ribas. Komisija siūlo, kai tinka, išplėsti tų priemonių taikymo sritį, pavyzdžiui, leisti taikyti Neatidėliotinos pagalbos rezervą, kai Europos Sąjungoje susiklosto kokia nors nepaprastoji padėtis. Komisija taip pat siūlo supaprastinti visų trijų priemonių naudojimo procedūras ir padidinti lankstumo priemonės dydį iki 1 mlrd. EUR (2018 m. kainomis²²) per metus.

5. ŠIUOLAIKIŠKA ES BIUDŽETO FINANSAVIMO SISTEMA

Biudžeto išlaidų ir pajamų aspektai yra neatskiriama susiję. Abu turi būti modernizuoti siekiant, kad ES biudžetas labiau prisidėtų prie Sąjungos politinių prioritetų įgyvendinimo. Laikydamosi Mario Monti vadovaujamos aukšto lygio darbo grupės dėl ES finansavimo ateityje rekomendacijų²³, Komisija siūlo modernizuoti ir supaprastinti esamą nuosavų išteklių sistemą ir įvairinti pajamų šaltinius.

Išstojus Jungtinei Karalystei, nustos galioti jai numatyta biudžeto lengvata. Taip pat nustos galioti su kompensacija Jungtinei Karalystei susijusios kai kurioms valstybėms narėms suteiktos lengvatos. Su sumažintais pridėtinės vertės mokesčiu pagrįstų nuosavų išteklių pareikalavimo tarifais ir fiksuotąją suma sumažintu bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis pagrįstu įnašu susijusios lengvatos automatiškai nustos galioti 2020 m. pabaigoje.

Tai proga supaprastinti ir reformuoti sistemą, labiau ją priderinti prie Sąjungos politikos ir prioritetų. Komisija siūlo panaikinti visas pajamų korekcijas, kad biudžeto pasiūlymų rinkinys būtų sąžiningas ir jame atsirastų pusiausvyra. Surinkimo išlaidos, kurias nuo tradicinių nuosavų išteklių pasilieka valstybės narės, bus vėl sumažintos nuo 20 proc. iki pirminio 10 proc. dydžio, kad finansinė parama muitinės įrangai, darbuotojams ir informavimo veiklai

²² 1 127 mlrd. EUR dabartinėmis kainomis.

²³ Žr. 2017 m. sausio mėn. Europos Parlamento, Tarybos ir Europos Komisijos kartu suburtos aukšto lygio darbo grupės, kuriai pirmininkavo Mario Monti, ataskaitą dėl ES finansavimo ateityje.

būtų geriau suderinta su faktinėmis sąnaudomis ir poreikiais. Šių priemonių poveikis muitinio tikrinimo naštai bus atidžiai stebimas²⁴.

Panaikinus visas lengvatas ir sumažinus muitinės pajamų surinkimo išlaidas daugiametė finansinė programa taps teisingesnė. Tačiau panaikinus lengvatas labai padidės tam tikrų valstybių narių įnašai būsimai daugiametei finansinei programai, palyginti su jų esama padėtimi.

Siekiant išvengti didelio ir staigaus tų valstybių narių įnašų padidėjimo nuo 2021 m., siūloma esamas lengvatas naikinti palaipsniui. Todėl visos biudžeto pajamų korekcijos bus pakeistos į skaidrius fiksuotosios sumos mokėjimus kiekvienai valstybei narei. Tos fiksuotosios sumos turėtų būti per penkerius metus palaipsniui mažinamos, kol nacionaliniai įnašai (matuojami bendrųjų nacionalinių pajamų nuošimčiu) pasieks sąžiningą lygį, palyginamą su kitų valstybių narių, kurioms lengvata nesuteikiama, įmokomis.

Modernizuodama nuosavų išteklių sistemą ir norėdama papildyti tradicines muitais ir bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis pagrįstus įnašus į ES biudžetą, Komisija siūlo **supaprastinti dabartinius pridėtinės vertės mokesčiu** pagrįstus nuosavus išteklius: jų pagrindu laikyti tik standartiniu tarifu apmokestinamas tiekiamas prekes arba teikiamas paslaugas, nė kiek nenutolstant nuo Komisijos neseniai pasiūlytos galutinės ES pridėtinės vertės mokesčio sistemos. Komisija taip pat siūlo glaudžiau susieti biudžeto finansavimą ir Sąjungos politiką – sukurti **naujų nuosavų išteklių krepšelį**. Šį krepšelį sudaro dalis pajamų iš:

- ▶ **apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos**: apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema yra pagrindinė ES priemonė išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui sumažinti ekonomiškai efektyviai ir yra tiesiogiai susijusi su bendrosios rinkos veikimu. Komisija siūlo 20 proc. apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos pajamų skirti ES biudžetui, išlaikant sistemoje jau įdiegtus koregavimo mechanizmus.
- ▶ Atnaujinta **bendra konsoliduotoji pelno mokesčio bazė**, kuri turi būti pradėta taikyti priėmus reikiamus teisės aktus. Taip ES biudžeto finansavimas būtų tiesiogiai susietas nauda, kurią gauna bendrojoje rinkoje veikiančios įmonės.
- ▶ **Nacionalinis įnašas, apskaičiuota pagal neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekį**. Tai suteiktų paskatą valstybėms narėms mažinti pakuočių atliekų kiekį ir skatintų Europą pereiti prie žiedinės ekonomikos įgyvendinant Europos plastikų strategiją.

Remiantis Komisijos pasiūlymais, nauji nuosavi ištekliai atneštų vidutiniškai 22 mlrd. EUR per metus – maždaug 12 proc. visų ES biudžeto pajamų. Nauji nuosavi ištekliai padėtų biudžetui finansuoti naujus prioritetus. Jie taip pat leistų atitinkamai sumažinti nacionalinius įnašus, pagrįstus bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis.

Siūlomomis nuosavų išteklių sistemos reformomis siekiama keisti biudžeto finansavimo būdą, bet ne bendrą jo dydį. Įvairinant biudžeto pajamų šaltinius padidės ES biudžeto atsparumas. Be to, biudžetas palaipsniui įgis naują pusiausvyrą, nes naujiems prioritetams bus teikiama daugiau reikšmės, o programų asignavimams pagal šalis – mažiau. Visa tai padės labiau sutelkti dėmesį į Europos pridėtinę vertę ir užtikrinti, kad siekti Sąjungos politinių prioritetų padėtų abu biudžeto aspektai.

²⁴ Valstybės narės, kurioms kyla ypatingų su muitiniu tikrinimu susijusių iššūkių, galės pasinaudoti padidinta programa „Muitinė“. Be to, Integruoto sienų valdymo fondas, ypač naujasis Muitinio tikrinimo įrangos komponentas, padės nacionalinėms muitinėms įsigyti įrangos. Galiausiai pagal Struktūrinių reformų rėmimo programą bus teikiama parama muitinės administraciniais gebėjimams gerinti.

Europos plėtros fondą integruojant į ES biudžetą kartu reikės padidinti sprendime dėl nuosavų išteklių nustatytą viršutinę ribą. Siekiant užtikrinti, kad Sąjunga bet kokiomis aplinkybėmis, net ir ekonomikos nuosmukio laikotarpiu, pajėgtų įvykdyti savo finansinius įsipareigojimus, būtinas pakankamas skirtumas tarp mokėjimų ir nuosavų išteklių viršutinės ribos. Komisija siūlo padidinti nuosavų išteklių viršutinę ribą mokėjimams ir įsipareigojimams atitinkamai iki 1,29 proc. ir 1,35 proc. ES 27 bendrųjų nacionalinių pajamų.

6. IŠVADA. NAUJA PRADŽIA 27 VALSTYBIŲ NARIŲ SĄJUNGAI

Komisijos pasiūlymais dėl būsimos daugiametės finansinės programos pradedamas procesas, lemsiantis, ar Sąjunga turės priemonių įgyvendinti Bratislavoje ir Romoje sutartą konstruktyvią darbotvarkę. Galutinį sprendimą vieningai priims Taryba, gavusi Europos Parlamento pritarimą.

Pusiausvyrą išlaikantis susitarimas dėl šiuolaikiško ES biudžeto parodys, kad Sąjunga yra vieninga, atgavusi veržlumą ir pasirengusi kartu eiti į priekį.

Pasiūlymai pagrįsti blaiviu išteklių, kurių reikia norint veiksmingai pasiekti kolektyvinius Sąjungos užmojus, vertinimu. Juose pateiktas sąžiningas ir pusiausvyrą išlaikantis požiūris į politinių prioritetų rėmimo uždavinius ir atsižvelgta į Jungtinės Karalystės išstojimo finansines pasekmes. Pasiūlymuose parodyta, kaip reformuotas, paprastesnis ir lankstesnis biudžetas leis Sąjungai prasmingai panaudoti kiekvieną eurą visų valstybių narių ir visų europiečių labui.

Jais remdamasi Komisija gegužės 29 d. – birželio 12 d. pateiks išsamius būsimų finansinių programų pasiūlymus. Tada juos turės toliau svarstyti Europos Parlamentas ir Taryba.

Derybos dėl dabartinės daugiametės finansinės programos užtruko pernelyg ilgai. Todėl buvo atidėta pagrindinių finansinių programų pradžia. Tai sukėlė ne tik administravimo nepatogumų. Tai reiškė, kad buvo atidėti projektai, kuriose slypėjo potencialas paspartinti ekonomikos atsigavimą, ir svarbūs finansavimo šaltiniai ilgiau keliavo pas tuos, kuriems jų reikėjo.

Todėl mūsų pareiga visiems europiečiams – žengti į artėjančias derybas dėl ilgalaikio ES biudžeto aiškiai užsibrėžus pasiekti susitarimą iki Europos Parlamento rinkimų ir vadovų aukščiausiojo lygio susitikimo Sibiu 2009 m. gegužės 9 d.

Komisija darys visa, ką gali, kad taptų įmanoma sparčiai susitarti. Šiandien siūlome sąžiningą ir pusiausvyrą užtikrinantį dokumentų rinkinį, kuris, jei dėl jo bus susitarta, leis 27 valstybių narių Sąjungai turėti biudžetą, kuris leis veiksmingai pasiekti visiems naudingų rezultatų. Konstruktyvus biudžetas konstruktyviai darbotvarkei. Šiuolaikiškas biudžetas Sąjungai, kuri saugo, suteikia galių ir gina. Biudžetas, kuriuo naudodamasi mūsų Sąjunga gerai pasirengs ateičiai.

Bendri kiekvienos programos asignavimai visu daugiamečių finansinės programos laikotarpiu

2021–2027 M. DAUGIAMETĖ FINANSINĖ PROGRAMA (ĮSIPAREIGOJIMAI)								
Dabartinėmis kainomis	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021–2027 m.
1. Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	25 421	25 890	26 722	26 604	27 000	27 703	28 030	187 370
1. Moksliniai tyrimai ir inovacijos	13 905	14 001	14 603	14 644	14 801	15 262	15 356	102 573
„Europos horizontas“	13 119	13 385	13 654	13 931	14 215	14 500	14 796	97 600
<i>iš jų per „InvestEU“</i>	470	480	489	500	510	520	531	3 500
<i>iš jų maisto produktų, žemės ūkio, kaimo plėtros ir bioekonomikos moksliniams tyrimams ir inovacijoms</i>	1 345	1 372	1 399	1 427	1 456	1 485	1 516	10 000
Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programa	322	328	335	341	349	356	369	2 400
Tarptautinis termodinaminis eksperimentinis reaktorius (ITER)	934	768	1 103	872	746	926	722	6 070
Kita	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	3
2. Europos strateginės investicijos	6 825	7 107	7 244	6 988	7 129	7 269	7 411	49 973
Fondas „InvestEU“	1 980	2 020	2 061	2 104	2 146	2 189	2 226	14 725
Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP). Transportas	1 725	1 760	1 795	1 831	1 869	1 906	1 944	12 830
Europos infrastruktūros tinklų priemonė. Energetika	1 163	1 186	1 210	1 235	1 260	1 285	1 311	8 650
Europos infrastruktūros tinklų priemonė. Skaitmeninė ekonomika	403	411	420	428	437	445	456	3 000
Skaitmeninės Europos programa	1 338	1 513	1 538	1 167	1 190	1 213	1 237	9 194
Kita	27	27	28	29	29	30	30	200
Decentralizuotos agentūros	189	190	192	195	198	202	207	1 374
3. Bendroji rinka	869	883	897	911	927	944	960	6 391
Bendrosios rinkos programa, įsk. COSME	827	841	856	870	884	899	912	6 089
<i>iš jų per „InvestEU“</i>	268	274	280	286	291	297	304	2 000
ES kovos su sukčiavimu programa	24	24	25	26	26	27	29	181
Bendradarbiavimas mokesčių klausimais (FISCALIS)	34	34	36	37	40	43	46	270
Bendradarbiavimas muitinių klausimais (CUSTOMS)	127	130	133	136	138	141	144	950
Kita	13	13	14	14	14	15	15	98
Decentralizuotos agentūros	112	113	114	115	116	117	118	804
4. Kosmosas	2 180	2 224	2 270	2 319	2 366	2 414	2 463	16 235
Europos kosmoso programa	2 149	2 192	2 238	2 286	2 331	2 378	2 426	16 000
Decentralizuotos agentūros	31	32	32	33	34	36	37	235
Rezervas	1 642	1 675	1 708	1 743	1 778	1 813	1 839	12 198
2. Sanglauda ir vertybės	54 593	58 636	61 897	63 741	65 645	69 362	68 537	442 412
5. Regionų vystymasis ir sanglauda	35 436	36 539	37 725	38 946	40 203	41 502	42 888	273 240
Europos regioninės plėtros fondas	29 440	30 328	31 280	32 260	33 268	34 308	35 426	226 308
Sanglaudos fondas	5 964	6 178	6 412	6 653	6 901	7 158	7 427	46 692
<i>iš jų Europos infrastruktūros tinklų priemonės transporto projektams</i>	1 441	1 493	1 550	1 608	1 668	1 730	1 795	11 285
Parama Kipro turkų bendruomenei	32	33	34	34	35	36	36	240
6. Ekonominė ir pinigų sąjunga *	1 350	3 653	4 956	4 659	4 162	5 165	1 168	25 113
Struktūrinių reformų rėmimo programa, įskaitant reformų įgyvendinimo ir konvergencijos priemones	1 335	3 637	4 940	4 643	4 146	5 149	1 151	25 000
Euro apsauga nuo klastojimo	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	8
Kita	14	14	15	15	15	16	16	105
7. Investavimas į žmones, socialinę sanglaudą ir vertybes	17 197	17 823	18 582	19 489	20 620	22 022	23 798	139 530
„Europos socialinis fondas+“	13 141	13 545	13 978	14 424	14 882	15 356	15 848	101 174
<i>iš jų sveikatos priežiūrai, užimtumui ir socialinėms inovacijoms</i>	157	160	164	168	171	174	179	1 174
„Erasmus+“	2 959	3 143	3 441	3 882	4 513	5 408	6 654	30 000
Europos solidarumo korpusas	148	153	161	172	187	207	232	1 260
Kūrybiška Europa	249	254	259	264	270	275	279	1 850
Teisingumas, teisės ir vertybės	134	135	135	136	136	136	135	947
Kita	186	187	189	191	192	194	195	1 334
Decentralizuotos agentūros	379	406	419	420	440	447	454	2 965
Rezervas	610	621	634	647	660	673	683	4 528
3. Gamtos išteklių ir aplinka	53 403	53 667	53 974	54 165	54 363	54 570	54 778	378 920
8. Žemės ūkis ir jūrų politika	52 536	52 782	53 066	53 227	53 389	53 552	53 712	372 264
Europos žemės ūkio garantijų fondas (EŽŪGF)	40 300	40 527	40 791	40 931	41 072	41 214	41 357	286 195
Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP)	11 259	11 259	11 259	11 259	11 259	11 259	11 259	78 811
Europos jūrų ir žuvininkystės fondas	827	843	860	877	895	913	926	6 140
Kita	133	136	139	141	144	147	149	990
Decentralizuotos agentūros	17	17	18	18	19	19	20	128
9. Aplinkos ir klimato politika	744	759	780	807	840	882	928	5 739
Aplinkos ir klimato politikos programa (LIFE)	703	718	738	765	799	840	887	5 450
Decentralizuotos agentūros	41	41	41	41	41	41	41	289
Rezervas	123	126	128	132	134	136	139	918
4. Migracija ir sienų valdymas	3 264	4 567	4 873	5 233	5 421	5 678	5 866	34 902
10. Migracija	1 040	1 563	1 585	1 741	1 763	1 785	1 803	11 280
Prieglobsčio ir migracijos fondas	923	1 445	1 464	1 617	1 637	1 657	1 672	10 415
Decentralizuotos agentūros	116	119	121	124	126	129	131	865
11. Sienų valdymas	1 917	2 689	2 968	3 165	3 324	3 552	3 716	21 331
Integruoto sienų valdymo fondas	786	1 337	1 353	1 436	1 453	1 470	1 483	9 318
Decentralizuotos agentūros	1 130	1 352	1 615	1 729	1 871	2 082	2 234	12 013
Rezervas	308	315	320	327	334	340	346	2 291
5. Saugumas ir gynyba	3 347	3 495	3 514	3 695	4 040	4 386	5 039	27 515
12. Saugumas	543	664	655	709	725	742	769	4 806
Vidaus saugumo fondas	228	344	349	388	393	398	401	2 500
Atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimas (Lietuva)	73	71	78	84	84	80	82	552
Branduolinė sauga ir atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimas (b)	91	93	70	76	85	97	114	626
Decentralizuotos agentūros	152	155	158	161	164	168	171	1 128
13. Gynyba	2 373	2 391	2 410	2 528	2 847	3 166	3 785	19 500
Europos gynybos fondas	1 500	1 500	1 500	1 600	1 900	2 200	2 800	13 000
Karinis mobilumas	873	891	910	928	947	966	985	6 500
14. Reagavimas į krizes	187	192	196	200	204	208	212	1 400
Sąjungos civilinės saugos mechanizmas („rescEU“)	187	192	196	200	204	208	212	1 400
Kita	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Rezervas	244	248	253	258	264	269	273	1 809
6. Kaimynystė ir pasaulis	15 669	16 054	16 563	17 219	18 047	19 096	20 355	123 002
15. Išorės veiksmai	13 278	13 614	14 074	14 680	15 458	16 454	17 662	105 219
Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė	11 221	11 508	11 914	12 455	13 159	14 069	15 175	89 500
Humanitarinė pagalba	1 478	1 509	1 539	1 571	1 602	1 634	1 667	11 000
Bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP)	348	361	380	408	446	496	560	3 000
Užjūrio šalys ir teritorijos (įskaitant Grenlandiją)	67	69	70	71	73	74	75	500
Kita	143	146	150	153	156	159	164	1 070
Decentralizuotos agentūros	21	21	21	21	21	21	21	149
16. Pasirengimo narystei pagalba	1 949	1 989	2 029	2 070	2 111	2 154	2 198	14 500
Pasirengimo narystei pagalba	1 949	1 989	2 029	2 070	2 111	2 154	2 198	14 500
Rezervas	441	451	460	469	478	488	495	3 283
7. Europos viešasis administravimas	11 024	11 385	11 819	12 235	12 532	12 949	13 343	85 287
Europos mokyklos ir pensijos	2 398	2 508	2 622	2 739	2 869	2 998	3 124	19 259
Institucijų administracinės išlaidos	8 625	8 877	9 197	9 496	9 663	9 951	10 219	66 028
IŠ VISO	166 721	173 694	179 363	182 892	187 047	193 743	195 947	1 279 408
% BNP (ES 27)	1,12%	1,13%	1,13%	1,12%	1,11%	1,11%	1,09%	1,11%

* Pajamų subsidija Europos investicijų stabilizavimo priemonei bus suteikta iš išorės asignuotųjų pajamų, kurios atitinka piniginių pajamų dalį.
Dabartinės kainos apskaičiuojamos sumoms, apskaičiuotoms 2018 m. kainomis, taikant fiksuotą 2 % metinį defliatorių.

Bendri kiekvienos programos asignavimai visu daugiamečių finansinės programos laikotarpiu

2021–2027 M. DAUGIAMETĖ FINANSINĖ PROGRAMA (ISIPAREIGOJIMAI)								
2018 m. kainomis	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021–2027 m
1. Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	23 955	23 918	24 203	23 624	23 505	23 644	23 454	166 303
1. Moksliniai tyrimai ir inovacijos	13 103	12 935	13 226	13 004	12 885	13 026	12 849	91 028
„Europos horizontas“	12 362	12 365	12 367	12 370	12 375	12 376	12 381	86 596
<i>iš jų per „InvestEU“</i>	443	443	443	444	444	444	444	3 105
<i>iš jų maisto produktų, žemės ūkio, kaimo plėtros ir bioekonomikos moksliniams tyrimams ir inovacijoms</i>	1 267	1 268	1 267	1 267	1 268	1 267	1 269	8 873
Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programa	303	303	303	303	304	304	309	2 129
Tarptautinis termodinaminis eksperimentinis reaktorius (ITER)	880	709	999	774	650	790	604	5 406
Kita	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2
2. Europos strateginės investicijos	6 431	6 566	6 561	6 205	6 206	6 204	6 201	44 375
Fondas „InvestEU“	1 866	1 866	1 867	1 868	1 868	1 868	1 862	13 065
Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP). Transportas	1 626	1 626	1 626	1 626	1 627	1 627	1 627	11 384
Europos infrastruktūros tinklų priemonė. Energetika	1 096	1 096	1 096	1 097	1 097	1 097	1 097	7 675
Europos infrastruktūros tinklų priemonė. Skaitmeninė ekonomika	380	380	380	380	380	380	382	2 662
Skaitmeninės Europos programa	1 260	1 397	1 393	1 036	1 036	1 035	1 035	8 192
Kita	25	25	25	25	25	25	25	177
Decentralizuotos agentūros	178	176	174	173	172	173	173	1 220
3. Bendroji rinka	818	815	812	809	807	806	804	5 672
Bendrosios rinkos programa, įsk. COSME	779	777	775	772	770	767	763	5 404
<i>iš jų per „InvestEU“</i>	253	253	254	254	254	254	254	1 774
ES kovos su sukčiavimu programa	23	23	23	23	23	23	24	161
Bendradarbiavimas mokesčių klausimais (FISCALIS)	32	32	32	33	35	37	39	239
Bendradarbiavimas muitinių klausimais (CUSTOMS)	120	121	121	121	121	121	121	843
Kita	12	12	12	12	12	12	12	87
Decentralizuotos agentūros	106	104	103	102	101	100	98	714
4. Kosmosas	2 054	2 054	2 056	2 059	2 059	2 060	2 061	14 404
Europos kosmoso programa	2 025	2 025	2 027	2 030	2 030	2 030	2 030	14 196
Decentralizuotos agentūros	29	29	29	29	30	30	31	208
Rezervas	1 548	1 548	1 547	1 547	1 547	1 547	1 539	10 824
2. Sanglauda ir vertybės	51 444	54 171	56 062	56 600	57 148	59 200	57 349	391 974
5. Regionų vystymasis ir sanglauda	33 392	33 756	34 169	34 583	35 000	35 421	35 887	242 209
Europos regioninės plėtros fondas	27 742	28 018	28 331	28 646	28 961	29 281	29 643	200 622
Sanglaudos fondas	5 620	5 708	5 807	5 907	6 008	6 110	6 214	41 374
<i>iš jų Europos infrastruktūros tinklų priemonės transporto projektams</i>	1 358	1 380	1 404	1 428	1 452	1 477	1 502	10 000
Parama Kipro turkų bendruomenei	30	30	30	30	30	30	30	213
6. Ekonominė ir pinigų sąjunga *	1 272	3 375	4 489	4 137	3 623	4 409	977	22 281
Struktūrinių reformų remimo programa, įskaitant reformų įgyvendinimo ir konvergencijos priemones	1 258	3 360	4 474	4 123	3 609	4 394	963	22 181
Euro apsauga nuo klastojimo	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	7
Kita	13	13	13	13	13	13	13	93
7. Investavimas į žmones, socialinę sanglaudą ir vertybes	16 205	16 466	16 831	17 305	17 951	18 795	19 913	123 466
„Europos socialinis fondas“	12 383	12 513	12 661	12 808	12 956	13 106	13 261	89 688
<i>iš jų sveikatos priežiūrai, užimtumui ir socialinėms inovacijoms</i>	148	148	149	149	149	149	150	1 042
„Erasmus+“	2 789	2 904	3 116	3 447	3 929	4 615	5 568	26 368
Europos solidarumo korpusas	140	141	146	153	163	177	194	1 113
Kūrybiška Europa	235	235	235	235	235	235	233	1 642
Teisingumas, teisės ir vertybės	127	125	123	121	118	116	113	841
Kita	175	173	171	169	167	166	164	1 185
Decentralizuotos agentūros	358	375	379	373	383	381	380	2 629
Rezervas	574	574	574	574	575	575	572	4 018
3. Gamtos ištekliai ir aplinka	50 323	49 580	48 886	48 097	47 326	46 575	45 836	336 623
8. Žemės ūkis ir jūrų politika	49 506	48 763	48 064	47 264	46 478	45 706	44 943	330 724
Europos žemės ūkio garantijų fondas (EŽŪGF)	37 976	37 441	36 946	36 346	35 756	35 176	34 606	254 247
Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP)	10 609	10 401	10 197	9 997	9 801	9 609	9 421	70 037
Europos jūrų ir žuvininkystės fondas	779	779	779	779	779	779	779	5 448
Kita	126	126	126	126	126	126	125	878
Decentralizuotos agentūros	16	16	16	16	16	17	17	113
9. Aplinkos ir klimato politika	701	701	706	716	731	752	777	5 085
Aplinkos ir klimato politikos programa (LIFE)	662	663	669	680	695	717	742	4 828
Decentralizuotos agentūros	39	38	37	37	36	35	35	257
Rezervas	116	116	116	117	117	116	116	814
4. Migracija ir sienų valdymas	3 076	4 219	4 414	4 647	4 719	4 846	4 908	30 829
10. Migracija	980	1 444	1 435	1 546	1 535	1 524	1 509	9 972
Prieglobsčio ir migracijos fondas	870	1 335	1 326	1 436	1 425	1 414	1 399	9 205
Decentralizuotos agentūros	110	110	110	110	110	110	110	768
11. Sienų valdymas	1 806	2 484	2 689	2 811	2 893	3 032	3 110	18 824
Integruoto sienų valdymo fondas	741	1 235	1 226	1 275	1 265	1 255	1 241	8 237
Decentralizuotos agentūros	1 065	1 249	1 463	1 535	1 629	1 777	1 869	10 587
Rezervas	290	291	290	291	291	290	290	2 033
5. Saugumas ir gynyba	3 154	3 229	3 183	3 281	3 517	3 743	4 216	24 323
12. Saugumas	511	613	593	629	631	633	643	4 255
Vidaus saugumo fondas	215	318	316	344	342	339	336	2 210
Atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimas (Lietuva)	68	66	71	74	73	68	69	490
Branduolinė sauga ir atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimas (b)	86	86	63	68	74	83	95	555
Decentralizuotos agentūros	143	143	143	143	143	143	143	1 001
13. Gynyba	2 236	2 209	2 183	2 245	2 478	2 702	3 167	17 220
Europos gynybos fondas	1 413	1 386	1 359	1 421	1 654	1 878	2 343	11 453
Karinis mobilumas	823	823	824	824	824	824	824	5 767
14. Reagavimas į krizes	177	178	178	178	178	178	178	1 242
Sąjungos civilinės saugos mechanizmas („rescEU“)	177	178	178	178	178	178	178	1 242
Kita	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Rezervas	230	229	229	229	229	230	228	1 606
6. Kaimynystė ir pasaulis	14 765	14 831	15 002	15 290	15 711	16 298	17 032	108 929
15. Išorės veiksmai	12 512	12 577	12 747	13 035	13 457	14 043	14 778	93 150
Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė	10 573	10 632	10 791	11 059	11 456	12 008	12 697	79 216
Humanitarinė pagalba	1 393	1 394	1 394	1 395	1 395	1 395	1 395	9 760
Bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP)	328	333	345	363	389	424	468	2 649
Užjūrio šalys ir teritorijos (įskaitant Grenlandiją)	63	63	63	63	63	63	63	444
Kita	135	135	136	136	136	136	137	949
Decentralizuotos agentūros	20	20	19	19	19	18	18	132
16. Pasirengimo narystei pagalba	1 837	1 838	1 838	1 838	1 838	1 838	1 839	12 865
Pasirengimo narystei pagalba	1 837	1 838	1 838	1 838	1 838	1 838	1 839	12 865
Rezervas	416	416	417	417	417	416	414	2 913
7. Europos viešasis administravimas	10 388	10 518	10 705	10 864	10 910	11 052	11 165	75 602
Europos mokyklos ir pensijos	2 260	2 317	2 375	2 432	2 498	2 559	2 614	17 055
Institucijų administracinės išlaidos	8 128	8 201	8 330	8 432	8 412	8 493	8 551	58 547
IŠ VISO	157 105	160 466	162 455	162 403	162 836	165 358	163 960	1 134 583
% BNP (ES 27)	1,12%	1,13%	1,13%	1,12%	1,11%	1,11%	1,09%	1,11%

* Palikančių subsidiją Europos investicijų stabilizavimo priemonei bus suteikta iš išorės asignuotųjų pajamų, kurios atitinka piniginių pajamų dalį.